

VSEBINA:

Odpustki
Kje bi se danes Kristus rodil
Zvezda sv. treh kraljev
Ob prazniku sv. Treh kraljev
Naša skrb za naše mučence
Komunizem — versko vprašanje
Pesem kitajske deklice, Tajfun,
Jesen, Večer na Kongu
Rožnega venca veseli del
Misijonska pisma — Tebi
P. Baptist Turk 70 letnik
Prošnja za misijone
Pridi, pridi, Rešeniki!
Ohranimo bratovščino sv. Družine
Naš največji kat. reformator
Tretjerednikom
Da bi bili vsi eno v Cerkvi
in Kristusu
Za Sveto noč 1944
Spiski in zapiski
Misijonarji pa taki!
Trojna krona
Kako boš preživel božične
počitnice?

Sv. trije kralji. Janez Šubic, 1877.

Pravoslav

Mesečnik za versko vzgojo

LETNIK I.
ŠTEV. 1
JANUAR
1945

RAST

je namenjena rasti verske izobrazbe in duhovne poglobitve Slovencev. Najuspešnejše in nepogrešljivo orožje proti brezboštvu, ki je prav danes vrglo vse svoje sile v boj proti Bogu, Cerkvi in krščanski kulturi, je končno vendarle čim večja in trdnejša zasidranost v božje resnice in čim tesnejša povezanost z božjim življenjem. Čim bolj bomo spoznavali božje nauke in se vanje poglobljali, tem načelnejši bo naš odpor proti brezboštvu. Čim bolj bomo po milosti povezani z božjim življenjem, tem uspešnejše bo naše delo za rast krščanske kulture.

RAST bo združevala vse dosedanje verske liste: Bogoljub, Cvetje z vrtov sv. Frančiška, Katoliške misijone, Glasnik presv. Srca Jezusovega, Našo zvezdo, Salezijanski vestnik in Lučko, ki so zaradi štednje s papirjem prenehali izhajati. Kakor zahtevajo vojne razmere na vseh drugih področjih čim večjo omejitev, tako se tudi verska glasila v tem oziru niso smela odtegniti splošnim dolžnostim.

RAST bo po možnosti prinašala vse, kar so objavljali dosedanji verski časopisi, vendar tako, da se bo kolikor možgče gledalo na enotnost vsake številke. Krasile jo bodo po večini slike domačih umetnikov, iz domačih cerkva in zbirk. Izhajala bo začetkom vsakega meseca. Naroča se pri Upravi Rasti, Ljubljana, Ljudska tiskarna. Stane za tri mesece 25- lir, posamezna številka pa 10- lir. Vse naročnike dosedanjih verskih listov, kakor tudi tiste, ki niso bili naročeni na nobenega izmed njih, prav vljudno vabimo, da se na **RAST** čimpreje naroče.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA RASTI

Odpustki za januar 1945:

Okrajšave pomenijo:

P. o. = popolni odpustek.

čl. = člani.

br. = bratovščina, bratovski.

p. n. sv. o. = po namenu sv. očeta.

1. **Ponedeljek. Novo leto.** P. o.: 1. Čl. br. Srca Mar. — 2. Čl. »Družbe kršč. dr.« — 3. Vsi tisti kakor 16. dan.

2. **Torek.** Ime Jezusovo. P. o.: 1. Ta dan ali v osmini tem, ki prejmejo sv. zakr., so pri maši in molijo p. n. sv. o. — 2. Vsi tisti kakor 16. dan.

3. **Sreda.** Prva v mes. — P. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo na čast sv. Jožefu, prejmejo sv. obhajilo in molijo p. n. sv. o.

4. **Četrtek.** Prvi v mes. — P. o. čl. br. sv. R. T. in br. cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. cer.

5. **Petek.** Prvi v mes. — P. o.: 1. Vsem, ki prejmejo sv. zakr. in se udeležijo javne pobožnosti na č. Srcu J., ter molijo

p. n. sv. o. — 2. Tem, ki grejo k sv. obh. in sami opravijo kakšno pobožnost v zadoščenje presv. S. Jez., obiščejo cerkev in molijo p. n. sv. o., če se ne morejo udeležiti javne pobožnosti. — Čl. br. sv. Reš. Tel., kakor včeraj. — 4. Čl. br. sv. Srca Jez.

6. **Sobota,** prva v mes. Razgl. Gospodovo. P. o.: 1. Čl. br. N. Lj. G. presv. Srca v br. cerkvi. — 2. Tem, ki nosijo višnj. škap. — 3. Čl. rožnov. br. v br. cerkvi; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik naložiti kako drugo dobro delo. — 4. Čl. družbe živega rož. v. — 5. Čl. br. za duše v v. — 6. Čl. družbe kršč. družin. — 7. Čl. družbe sv. Petra Kl., če obiščejo cerkev ter molijo za razš. sv. vere in po n. sv. o. — 8. Vsi tisti kakor 16. dan. — 9. Vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo na č. Brezmadežni, da zadostujejo za njej storjena razžaljenja in molijo p. n. sv. o. — III. redn.: blagoslov s pop. odp.

7. **Nedelja.** Prva v mes. Sv. Družini

na. Čl. br. sv. rož. venca tri p. o.: a) Če v br. cerkvi molijo p. n. sv. o. — b) Če v br. cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpost. sv. R. T. — c) Če so pri mesečni procesiji. — 2. P. o.: a) Čl. br. sv. Srca Jez., b) Tem, ki nosijo višnj. škap.; c) Čl. družbe kršč. družin, kjer se ta dan ponovi posvetitev sv. Družini.

16. **Torek.** Sv. Bernard in tov. — P. o.: vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjered. tudi v župni cerkvi, kjer ni redovne.

19. **Petek.** Bl. Bernard. P. o. istim kakor 16. dan.

23. **Torek.** Marijina zaroka. P. o. čl. družbi kršč. družin.

25. **Četrtek.** Spreobr. sv. Pavla. P. o. čl. br. Srca Mar.

27. **Sobota.** Sv. Angela. Kjer se obhaja njen god, p. o. istim kakor 16. dan.

29. **Ponedeljek.** Sv. Frančišek Sal. P. o. čl. zveze afr. tiska.

30. **Torek.** Sv. Hiacinta. P. o. kakor 16. dan.

Matija Bradaška ml.: Jaslice — Predoslje pri Kranju.

Kje bi se danes Kristus rodil

Reven hlev in še bolj revne jaslice so bile rojstni kraj našega Odrešenika. Večkrat smo se že pač zgražali nad trdosrčnostjo Betlehemčanov, ki za sveto družinico niso imeli stanovanja in strehe. Toda vprašajmo se, kje bi se danes Kristus rodil.

Morda kot najvišji kralj v kakšni palači? — »O, država in njen aparat mora biti za vse! Vera v politiki posameznih držav nima opravka. Da, krščanstvo je preobrazilo svet, toda rimsko-katoliško je preveč. Veruje v čudeže, v sv. Trojico, zahteva katoliško življenje, priznava papeža in celo njegovo nezmotljivost v verskih in nravnih naukih. Ne, Jezus s svojim naukom in vplivom ne sme imeti moči!« Tako in podobno bi govorili razni voditelji. Posebno tisti, ki so prijatelji brezbožnikov in oznanjajo raj na zemlji brez Kristusa. Kralj kraljev ne bi našel pri njih prenočišča in rojstnega bivališča.

Večna Modrost bi morda potrkala na vrata kakšnega vseučilišča, da od tu zasije Luč-Kristus vsemu svetu. Posvetovali bi se učenjaki. Le nekateri bi izgovorili besedo Bog. Drugi bi se pa ob tej besedi že bali za svobodo znanosti, kakor da božje resnice niso nad vsemi uspehi človeškega uma. »Ni prostora za rojstvo božjega Odrešenika«, to bi bila najbolj pričakovana rešitev.

Bi umetnost odprla svoja vrata vsemogočnemu umetniku-Stvarniku? Zopet težko! Poslušajte slikarje, lep-slovce, skladatelje, kiparje. Samo umetniškim smotrom mora biti posvečeno njihovo delo. Da, vera nudi mnogo lepega, ki dobiva izraza v vseh umetnostih; toda to, kar imenuje svet čisto umetnost, naziva vera že pogosto pohotnost, strast, pohujšanje. Kaj vse danes slikarji slikajo, pesniki opevajo, pisatelji opisujejo, kiparji upodabljajo! Pod krinko umetnosti, seveda. A ta umetnost je le v tem pogosto občudovanja vredna, ko zna na toliko načinov zastrupljati neumrjoče duše. Kristus pa hoče čisto umetnost, noče mikov za greh. Hoče za mnoge umetnike preveč in zato ga odklanjajo. Tudi dostojnega rojstnega bivališča bi

mu v svoji sredi ne dali. Kristus namreč hoče vse, pogajanj ne more poznati.

Mati božja in sv. Jožef bi še poizkusila. Tudi skozi mogočna vrata bi stopila prosit za rojstno bivališče Jezusu. V sijajna poslopja bank, tovarn, v zakladnice gospodarskega kapitala bi stopila. A kaj ima Jezus opraviti pri denarju, premoğu, železu, svili...? O, opraviti! Saj posvečuje vse in naklanja k dobro uporabljenim svetnim dobrinam še višje duhovne dobrote. Toda gospodarji današnjih dni pogosto za Kristusa ne marajo. Strežejo radi le tistemu, ki upošteva njihovega malika — denar. Ob denarju so večkrat pripravljeni odkloniti tudi Zveličarja.

Bogati bi Gospodu prenočišča ne dali, ker bi se jim zdel preveč reven in ker hoče, da vse služi predvsem njemu samemu. In tudi mnogi reveži bi v svoji zaslepljenosti bogate posnemali.

Za rojstno bivališče bi za Kristusa tudi dandanes najbrže ne bilo prostora nikjer.

Rodil bi se Gospod zopet v lesu, v revščini. Siromaki, ki si z delom in skrbmi sproti služijo svoj vsakdanji kruh, bi mu postlali prvo ležišče, borno in skromno, kakršno siromaki pač dati morajo. Ponižani in razžaljeni, kakor so bili pastirji med izraelskimi mogotci, bi z odprtimi rokami sprejeli nebeško Dete in mu nudili od svoje revščine.

Nebeško Dete pa bi kakor takrat blagoslovilo to siromaštvo, da bi prinašalo večjo zadovoljnost kot mogočnjakom njihovo bogastvo, da bi ta borni vsakdanji kruhek bolje šel v slast kakor presitim najizbranejša jedila.

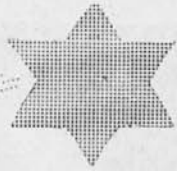
Kdo je tako reven, kakor Kristus-človek v jaslicah? Nihče!

A zopet! Kdo je tako vzvišen kot Kristus zmagovalec, ki na lesu križa govori: »Dopolnjeno je.« Kdo ne bi rad s Kristusom združen, na zadnjo uro izgovarjal teh besed?

Pripravimo Gospodu, v jaslicah rojenemu in na križu zmagovitemu, prostor v svojem srcu! Da ga dobimo tudi mi v njegovem!

A. V.

ZVEZDA SV. TREH KRALJEV

Dr. A. Snoj.

Zgodbo o Modrih, ki so prišli z Vzhoda v Betlehem poklonit se novorojenemu Mesiju, podaja evangelist Matej kratko in čudovito preprosto (2, 1—12). Otroški razum si zna z lahkoto naslikati vse podrobnosti o dogodkih, ki so jih na dolgi poti od svoje domovine do Betlehema doživeli Modri pod vodstvom svetle zvezde. Če se pa ustavi ob zgodbi človek, ki misli in dogodke kritično presoja, se čuti postavljenega pred celo vrsto ugank, na katere v sv. pismu zamašan išče rešitve: Kdo so bili Modri? Kje je bila njih domovina? Koliko jih je bilo? Kakšna je bila zvezda in kako jih je vodila do Jezusa?

Pustimo zaenkrat ob strani druga vprašanja in se ustavimo samo pri zvezdi. V zgodbi sv. treh kraljev je namreč igrala zvezda izredno važno vlogo: opozorila jih je na rojstvo judovskega kralja, pripeljala jih je v Betlehem in obstala nad krajem, kjer je bil Jezus z Marijo in sv. Jožefom; po času, ki ga je bil Herod o prikazni zvezde pozvedel od Modrih, je dal pomoriti v Betlehemu in okolici vse dečke do dveh let starosti. Zvezda torej stoji nekako v ospredju vsega pripovedovanja. Zato si tudi božičnih jaslic brez zvezde nad hlevčkom ne moremo misliti.

Že v davnih časih so cerkveni očetje in učeni cerkveni pisatelji razglabljali vprašanje o zvezdi sv. treh kraljev in še danes si razlagalci sv. pisma belijo glave, kakšna bi utegnila biti ta čudovita zvezda. Enotnega naziranja o zvezdi nikoli ni bilo in ga še danes ni.

Nekateri so mislili na nov, takrat ustvarjen planet, ki se je za kratko dobo prikazal na nebu in nato zopet izgubil; drugi na velik meteor ali zvezdo repatico, ki jo je božja Previdnost takrat poslala, da bi obrnila nase pozornost Modrih na Jutrovem. O kometih so bili ljudje vedno prepričani, da napovedujejo važne dogodke. O kralju Mitridatu se pripoveduje, da je repatica naznanila njegovo rojstvo in začetek njegove vlade; prav tako se je po pripovedovanju zgodovinarjev prikazala na nebu repatica, ko je zavladal cesar Avgust. Kristusovo rojstvo bi po sodbi teh razlagalcev utegnil napovedati znani Halleyev komet, ki smo ga v naših krajih opazovali meseca januarja 1910. Po astronomskih računih se je ta komet leta 12. pr. Kr. videl v Palestini in drugih deželah na Vzhodu.

V novejšem času so nekateri astronomi in pod njihovim vplivom tudi katoliški bogoslovni pisatelji začeli razlagati zvezdo Modrih povsem naravno, kot združitev dveh zvezd, kar se v astronomiji imenuje konjunkcija. Tako konjunkcijo, t. j. srečanje dveh planetov, smo pri nas imeli priliko opazovati 21. februarja l. 1940. Takrat se je na našem nebu srečala Venera z Jupitrom. Astronom Kepler je dočkal, da je leta 747. od ustanovitve Rima, t. j. leta 7. pr. Kr., prišlo trikrat do konjunkcije, ko sta se srečala na nebu planeta Jupiter (kraljevska zvezda) in Saturn (sončna zvezda), in sicer 29. maja, 4. oktobra in 5. decembra. Vselej, kadar sta se planeta drug drugemu približala, sta bila vidna kot ena sama, velika in izredno svetla zvezda. Kepler jo je imel za zvezdo sv. treh kraljev. Njemu so sledili še drugi.

Toda nobena izmed navedenih razlag ne zadovoljuje; kajti ne moremo si predstavljati, kako bi mogel planet, ki se z veliko naglico premika v določeni smeri, ali meteor ali komet iti počasi pred Modrimi od Jeruzalema do Betlehema in tam obstati točno nad krajem, kjer je bilo božje Dete (prim. Mt 2, 9. 10). Tudi konjunkcija Jupitra in Saturna, kakor se zdi na prvi pogled njena zvezda z zvezdo sv. treh kraljev spremenljiva, ne reši zagonetke. Kajti, čeprav je leto 7. pred začetkom sedanjega štetja let po najnovejših računih zelo verjetno rojstno leto Jezusa Kristusa in je trikratna konjunkcija dveh planetov v enem letu tudi za astronome redek pojav, je nerazumljivo, da bi napravila na Modre kak izreden vtis; saj so bili v zvezdoznanstvu dobro podkovani in so v konjunkciji gledali naraven pojav; znali so si ga razlagati in njegov datum izračunati prav tako natančno kakor današnji zvezdoznanci.

Svetopisemsko poročilo je razumljivo samo, če v zvezdi, ki je Modre vodila, gledamo nek čudežen svetlobni pojav, ki je napravil vtis svetle zvezde na nebesnem svodu. Ta čudežna luč je morala biti bliže zemlji, kot so zvezde, tako da je bilo mogoče opazovati s prostimi očmi njeno premikanje. Le o taki »zvezdi« je mogoče trditi, da je šla pred Modrimi in obstala nad krajem, kjer je bilo Dete.

Ostane pa odprto še vprašanje, kako so Modri prišli na misel, da ta čudežna zvezda napoveduje rojstvo judovskega kralja. Kaj so mogli vedeti ljudje v Arabiji, morda celo v daljni Mezopotamiji ali Perziji o kralju, ki so ga Judje v Palestini željno pričakovali?

Odgovor na to vprašanje ni težak. Arabija je mejila na Palestino in bila v najožjih odnošajih s to deželo. V Mezopotamiji in Perziji pa so bile številne judovske kolonije. Po Judih se je razširilo med vse narode na Vzhodu poznanje knjig stare zaveze, ki so bile prevedene na tedaj najbolj razširjeni grški jezik. Tako je ves Vzhod živel v pričakovanju Odrešenika, ki bo rojen v Palestini. O tem jasno pričajo rimski pesnik Vergil ter zgodovinarja Tacit in Svetonij.

Ta vest je torej morala prispeti tudi v domovino Modrih. Slednjim je bilo vrh tega znano še prerokovanje Balaamovo: »Vidim ga, pa ne zdaj, gledam ga, pa ne blizu. Zvezda vzhaja iz Jakoba in žezlo se dviga iz Izraela« (4 Moz 4, 17). Ker je bilo na Vzhodu splošno razširjeno prepričanje, da tek zvezd določa usodo ljudi in da zvezde naznanjajo rojstvo mogočnih kraljev, so se Modri ob prikazni čudežne zvezde takoj spomnili na pričakovanega judovskega kralja in Odrešenika sveta. Zunanjemu znamenju je sledila še nadnaravna luč notranjega razsvetljenja in takoj je bil sklep gotov, da poiščejo novorojenega kralja in se mu poklonijo.

Kakor je torej Bog na sveti večer čudežno, po angelih, naznanil judovskim pastirjem na betlehemske poljanah, da je rojen Mesija, tako je na podoben način, po čudežni zvezdi, pozval Modre, da se kot zastopniki pogonov poklonijo Njemu, ki je bil ne samo Mesija Judov, ampak Odrešenik vesoljnega sveta.

OB PRAZNIKU SV. TREH

KRALJEV

Praznična skrivnost.

V našem jeziku se sliši, kakor da bi bil praznik sv. Treh kraljev svetniški praznik, v duhu cerkvenega bogoslužja je pa to Gospodov praznik in sicer praznik prvega reda. Cerkev se namreč ta dan spominja, da je bil Sin božji razodet tudi poganskemu svetu in da so se obljube, dane vsemu svetu začele tudi izpolnjevati po vsej zemlji. Razodel pa se je Kristus na trojni način: trem modrim z Vzhoda kot večni božji Kralj, ob Janezovem krstu v Jordanu kot Sin božji in s čudežem v Kani Galilejski kot neomejeni gospodar nad svetom in tvarjo.

Vendar pa prevladuje v cerkvenem bogoslužju spomin na prihod treh modrih z Vzhoda, kar je razvidno iz mašnih molitev.

Cerkveni blagoslovi ob prazniku sv. Treh kraljev.

Zaradi praznovanja krsta Kristusovega se o sv. Treh kraljih še sedaj blagoslavlja v o d a tako v vzhodni kakor v zahodni Cerkvi. In sicer se v zapadni Cerkvi po slovesnejšem obredu blagoslavlja že na predvečer (vigilijo) razglašanja Gospodovega. V stolnicah jo blagoslovi sam škof. — V vzhodni Cerkvi se to godi še na posebno slovesen način in je to blagoslavljanje pravo narodno slavlje. Blagoslov se izvrši tako, da gredo duhovniki v procesiji k morju ali reki, kjer vržejo med molitvami v vodo križ, ki ga potem plavači otmo iz vode.

Na praznik sam pa se v cerkvi ponekod blagoslove tudi z l a t o , k a d i l o in m i r a . Pomen tega blagoslova izražajo blagoslovne molitve, da naj bi namreč vsi, ki bodo te darove hranili v svojih skrinjicah, v hišah ali pri sebi, bili obvarovani vsake prevare, zvijače in zlobe hudičeve ter se na prošnjo Marijino in vseh, ki so ta dan Jezusa počastili, rešili dušnih in telesnih nevarnosti, bili varni pred vsakim obolenjem in ranitvijo in bi veseli in zdravi služili sv. Cerkvi.

Blagoslovi se tudi k r e d a . »Kdor jo rabi ali z njo napiše na vratih svoje hiše imena svetnikov Gašparja, Melhiorja in Baltazarja, naj po njih prošnji in zasluženju prejme telesno zdravje in dušno varstvo,« se glasi blagoslovna molitev. Tako naj bi bile hiše kristjanov zaznamovane po vratih z začetnimi črkami teh svetnikov in zgled Modrih z Jutrovega naj bi svetil po njih.

K cerkvenemu blagoslovu spada ob tem prazniku tudi običaj, da tu in tam blagoslavlja duhovniki h i š e v e r n i k o v .¹ Tozadevna blagoslovna molitev lepo prosi, naj bo v tem kraju ali v hiši zdravje, čistost, zmagovita moč, ponižnost, dobrotljivost in krotkost, polnost postave in hvaležnosti do Boga, Očeta in Sina in Sv. Duha.

Ljudski običaji ob prazniku sv. Treh kraljev.

Dodobra nam jih popisuje knjiga: Pod v e r n i m k r o v o m (Založila Družba sv. Mohorja v Ljubljani 1943), ki naj bi jo naše družine pridno prebirale, da bi zopet bolj zaživele z sveto Cerkvijo. Tu samo omenimo, da

¹ V djakovski škofiji v Slavoniji gre duhovnik po sv. Treh kraljih po vseh hišah ter jih blagoslovi.

se naše verno ljudstvo še vedno na vse tri božične praznike: Gospodovo rojstvo, obrezovanje in razglašanje slovesno pripravlja s »s v e t i m v e č e r o m«. Svoje dni so se na večer pred sv. Tremi kralji postili. Na splošno pa še danes med molitvijo p o k a d i v e r e n g o s p o d a r v s e i z b e in s h r a m b e t e r n a z a d n j e š e v s e o k r o g h i š e . Za njim nekdo sproti k r o p i z b l a g o s l o v l j e n o v o d o . Na vsa vrata nariše tri majhne križe, pa tudi imena sv. treh kraljev. Ponekod tudi nesejo v mraku na polje križce in jih, če ni snega, zatikajo v zemljo. Doma v hiši pa vklešejo vsako leto po en križec tudi na tram. Tu se vrstijo križci gospodarjev — prednikov. Po teh križcih lahko ugotoviš, koliko je hiša stara. — Tudi na predvečer sv. Treh kraljev postavijo na mizo »p o p r t n j a k« ali »ž u p n i k«, od katerega dobi na dan sv. Treh kraljev vsakdo v hiši košček, tu in tam pa tudi vsa živina obenem z blagoslovljeno soljo. Drugod potresajo blagoslovljeno sol na polje, pa jo sipljejo tudi v vodo. Tudi ta večer gori v hiši l u č v s a j p r e d j a s l i c a m i . Na praznik sam in v osmini praznika pa hodijo po hišah »k o l e d n i k i« in »t r i j e k r a l j i«.

Nekaj misli k prazniku sv. Treh kraljev.

1. Ne g u j m o v s e b i d u h a v e r e . Vera je naša luč. Molimo s premislekom dejanje vere. Vprašajmo tudi svojo vest, kako delujemo kot apostoli v Katoliški akciji. Kako pomagamo duhovnikom pridobivati duše za božje kraljestvo.

2. Poleg misijonskega dela v domači župniji je božja volja, da podpiramo apostolsko delo tudi v svetu. Praznik sv. Treh kraljev je izrazit misijonski praznik. Naša molitev, žrtev in naš dar bosta lajšala težki križ naših misijonarjev-apostolov.

3. Skrbno ohranimo krščanske praznične običaje po naših družinah. Kjer so zamrli, jih skušajmo obuditi ter jim dajajmo pristni krščanski smisel. Saj so ti običaji priča globoke in odkrite slovenske vernosti, neomajne zvestobe Bogu, sv. Cerkvi in krščanski blagovesti, obenem pa tudi resničen odsev slovenskega narodnega značaja.

Vodnjak med Jeruzalemom in Bellehemom. Obstoje še danes. Sv. trije kralji so brezdomno ob tem vodnjaku počivali.

Ta dva angelčka in šest njunih tovarišev, ki so kljub podobnosti različni med seboj, je v lesu izvršil l. 1750. ljubljanski kipar Lohr. Nahajajo se na starih strauskih oltarjih uršulinske cerkve v Ljubljani.

Naša skrb za naše mučence

Naša skrb za naše mučence je naša nova zgodovinska naloga, ki je nikakor ne bomo smeli zanemariti, če smo res vneti za slavo božjo, za korist sv. Cerkve na zemlji in za naše lastno posvečenje. Je to za nas neka nova skrb, ki je do sedaj nismo poznali. Zato se moramo z njo kratko in točno seznaniti. Potem pa se moramo po njej tudi praktično ravnati. Nikakor nas ne sme od tega odvrčati pomislek, češ čemu nam je potrebna še neka nova, doslej nepoznana skrb, ko bomo vendar imeli toliko drugih skrbi, kaj bomo jedli in pili, s čim se bomo oblačili, kje bomo stanovali in kako bomo popravili škodo, ki nam jo je prinesla vojna. Takšno naziranje bi pričalo o neki naši čudni konservativnosti in zares veliki nevrednosti pred Bogom in pred tistimi našimi rojaki, ki so po zgledu prvega mučenca sv. Štefana dosegli najlepšo krono svojega življenja, sveti mučeniški venec. Saj ta skrb ne bo za nas prav nič težkega, ampak neka prijetna in sladka duhovna dolžnost, ki bo blagoslavljala vso ostalo našo duhovno in stvarno obnovo.

V Cerkvi razlikujemo trojno skrb za mučence in sicer skrb Sv. Stolice, skrb škofov in skrb vernikov.

Skrb Sv. Stolice za mučence je splošno, trajno in točno izražena v Zakoniku cerkvenega prava, v posameznih primerih pa se kaže v vsem njenem delu za proglašenje mučencev za blažene in svetnike. Tudi za naše mučence je sedanji sv. oče že pokazal svoje zanimanje in je

ljubljskemu gospodu škofu v avdienci posebej naročil, naj se pravočasno začne zbiranje dokazov za njihovo mučeništvo. Cerkev se namreč samo veseli, če more čim več svojih otrok proglasiti za blažene in svetnike. V svojem Zakoniku opominja, da se preiskavanja o mučeništvu ne smejo preveč odlašati, da bi priče očitvidci ali osebe, ki so božjega služabnika poznale iz lastne izkušnje, v tem času ne pomrle in da bi se na ta način dokazi živih prič ne zgubili. Kakšno prednost daje Cerkev mučencem, se vidi tudi iz tega, da se razpravljanje o mučeništvu božjih služabnikov lahko začne čim prej, medtem ko se pri Sv. Stolicy začne podrobno razpravljanje o svetosti oseb, ki niso mučenci, navadno šele petdeset let po njihovi smrti.

Skrb škofov za mučence določa predpis cerkvenega prava, da morajo škofje začeti svoje preiskave o mučeništvu vsaj v roku trideset let po njihovi smrti; kajti če bi jih začeli šele po tem roku, bi se morali glede tega pred Cerkvijo zagovarjati in dokazati, da ni vzrok te zamude prevara, zvijača ali grešna zanikrnost.

Po nasvetu sv. očeta je naš ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman že dne 31. decembra 1942 (Ljubljanski škofijski list 1942, str. 73 sl.) izdal splošna in predhodna navodila za zbiranje dokazov mučeništva. V njih pojasnjuje bistvo (dejstvo in vzrok) mučeništva in dokaze za mučeništvo. Ker obstoji mučeništvo v nasilni smrti za-

radi krščanske vere, n. pr. če je bil duhovnik umorjen iz sovraštva do duhovnika sploh, ker so duhovniki nasprotniki komunizma, ali če je bil laik umorjen zato, ker je bil znan kot veren človek, ki ni hotel sodelovati z brezbožnim komunizmom, čeprav bi morilci navajali druge vzroke, so dokazi za mučeništvo zapisnik o stanju najdenega trupla, po katerem se more ugotoviti način usmrtitve in način morebitnega mučenja, dalje izpovedi prič, ki so usmrtitev ali mučenje videle na lastne oči, in soprič, ki so o tem samo slišale pripovedovati, zlasti od očividcev, in končno izpovedi prič in soprič, da je bil duhovnik umorjen iz sovraštva do duhovnika sploh, ker so duhovniki nasprotniki komunizma ali da je bil laik umorjen zato, ker je bil znan kot veren človek, ki ni hotel sodelovati z brezbožnim komunizmom. Škofova navodila poučujejo, kako naj se sestavi zapisnik prič in soprič o stanju najdenega trupla in zapisnik o zaslišanju prič in soprič o dejstvu in vzroku mučeništva. Iz teh pravilno sestavljenih in zbranih zapisnikov bo škofijska oblast lahko presodila, za katere osebe naj se potem začne zakoniti škofijski poizvedovalni postopek.

Poleg skrbi Sv. Stolice in poleg skrbi škofijske oblasti pa je za naše mučence potrebna tudi skrb vernikov. Kajti cerkvena oblast more v posameznih primerih doseči svoj namen in proglasiti mučence za blažene le tedaj, da tudi verniki store svojo dolžnost. Navadno izrazimo to svojo dolžnost z besedami, da se moramo za svoje svetnike ali v našem primeru za svoje mučence živo zanimati; kajti če bi ostali le preveč brezbrizni do njih, jih božja Previdnost kljub temu, da veljajo pri Bogu za prave mučence, v svoji vojskujoči se Cerkvi ne bo proslavila. Brez nas jih med nami Bog ne bo proslavil. Kajti še preden se mučenci proglase za blažene in še preden jim smemo izkazovati javno čiščenje, morajo med vernim

ljudstvom uživati mučeniški sloves, ki tvori podlago za zakonite cerkvene postopke pri njih proglasitvi za blažene. Tak sloves pa more nastati, se ohranjovati in rasti le v družbi, ki ima pravi smisel in čut za bistvo in ceno pravega mučeništva in ki mučencev ne pozabi, ampak jih celo blagruje in iskreno želi, da bi bili proglašeni za blažene, ker jih po sodbi resnih mož smatra za vredne, da jih papež sprejme v seznam blaženih in svetnikov. Tak sloves mučencev, ki more nastati pri resnih in poštenih osebah in se od njih razširiti k drugim brez vsakega umetnega ali preračunanega prizadevanja, je gotovo učinek božje milosti, ki se učinkovito uveljavi, ako ji ne delamo nobenih ovir, n. pr. s kakšnimi nespametnimi predsodki, češ saj so bili mučenci nam podobni ljudje, naši rojaki, naši domačini, ki so morda imeli v življenju tudi te ali one slabosti in jim zato morda ne privoščimo slovesa mučeništva, ko bi se nasprotno morali zavzemati prav za takšne božje služabnike, ki so nam po rodu, času in kraju veliko bolj blizu kot drugi, ker morejo prav zaradi svoje bližine še posebno globoko vplivati na nas. Saj vendar ne moremo stati blizu ognja, da se ne bi ogreli. Morda nas hudobni duh prav iz zavisti do teh koristi skuša zapeljati v brezbriznost nasproti njim. Zavedati se moramo, kaj uči o bistvu resničnega slovesa božjih služabnikov papež Benedikt XIV., ki pravi: »Za bistvo resničnega slovesa se zahteva, da je trajen in da raste, ne pa da živi samo nekaj časa in potem hitro zgine.« Tak sloves se pri cerkvenih postopkih za proglasitev blaženih in svetnikov zahteva zato, ker šele po njem postane svetost, oziroma mučeništvo božjega služabnika javna zadeva sv. Cerkve; njegova slava in sreča pri Bogu sicer ni odvisna od njega, vendar bi brez njega ostal za nas kot mučenec neznan.

Zato je zelo koristno vedeti, kaj smemo storiti za

sloves božjih služabnikov, da bomo lahko izpolnili svojo dolžnost do svojih mučencev.

Dovoljeno je storiti vse, kar sme storiti resen in pošten človek. Praktično je po tem načelu dovoljeno prositi Boga, da bi ljudje res postali dovzetni za sloves božjega služabnika. Dalje smemo ljudi zasebno in javno poučevati o bistvu in pomenu tega slovesa. Moliti smemo za to, da bi Bog svojega služabnika poveličal s čudeži in s cerkveno razglasitvijo za blaženega in svetnika. Smemo se mu priporočati za njegovo priprošnjo za čudežno božjo pomoč in ga kot priprošnjika priporočati tudi drugim. Ako smo po njegovi priprošnji zares prejeli kako čudežno božjo pomoč, smemo to tudi razglasiti. Sploh smemo o njem spoštljivo govoriti in pisati, ga staviti za zgled in pobožno obiskovati njegov grob. Vsekakor bi ne bilo prav, če bi bili za njegov sloves čisto brezbrizni. Premagati moramo morebitno napačno sramežljivost, da si mu pred svetom ne upamo izkazovati tistega spoštovanja, ki ga do njega v resnici čutimo. Morda je vzrok te naše napačne sramežljivosti še vedno kak daljni vpliv protestantizma, ki je češčenje svetnikov načelno zavrgel.

Vse to smemo storiti sredi dveh povsem jasno določenih meja. Na eni strani se moramo varovati, da sloves božjega služabnika ne bo človeško umetno ali namerno povzročen. A tega se nam pri resnih in poštenih ljudeh ni treba bati. Prav tako iz tega ne sledi, da ne smemo zanj prav ničesar storiti in da se moramo docela pasivno zadržati. Na drugi strani pa se moramo varovati, da božjemu služabniku ne bomo izkazovali javnega češčenja, kakršno izkazujemo že proglašnim blaženim in svetnikom in kakršno je pred razglasitvijo za blaženega prepovedano. A tudi iz tega ne sledi, da se za njegov sloves ne bi smeli brigati ali kakor da bi vsak njegov javni sloves

pomenil že javno češčenje. Popolnoma napačno bi torej bilo, če bi ti dve meji navajali za vzrok svoje popolne brezbriznosti.

Vse to bomo lahko storili, če se bomo, kakor smo že omenili, vedno bolj jasno zavedali velikega pomena svetosti za čas in večnost in če se bomo resno prizadevali zanjo pri sebi in pri drugih v veličastnem občestvu svetnikov.

Ce hočemo dobiti svoje svetnike, moramo tudi sami vsaj v tem smislu postati svetniki, da bomo imeli za svetost pravo zanimanje in pravo razumevanje. Saj pravi pregovor, da se enako rado družijo z enakimi. Svetost in mučeništvo moramo ceniti za največjo srečo in odliko. To mora biti naše notranje prepričanje, ki ga moramo tudi na zunanji dejanji pokazati. Zavedati se moramo, da imajo svetniki in mučenci za našo dobo še prav poseben apostolski pomen. Čim bolj se namreč svet odvrča od Boga in se potaplja v zemeljske reči in npravno vedno bolj propada, tem več svetnikov obuja Bog, da bi svet spreobrnil bolj z zgledom svojega življenja kot z besedo. Za naš čas, ki tako sovraži Boga in Cerkev, imajo še poseben pomen proglasitve mučencev za blažene in svetnike, ki naj bi s svojimi zgledi navduševali vernike za junaško borbo s Kristusovimi sovražniki. Tudi če nismo vsi poklicani k mučeništvu za obrambo božjih zakonov s krvjo, pa se po zgledu pravih mučencev lahko navdušujemo za borbo proti svojim strastem in za telesno pokoro, da postanemo tako mučenci vsaj po duhu in dosežemo isto slavo kakor oni. Končno kaže svetu ravno moč in slava mučeništva, da je Cerkev nepremagljiva. Sploh nas slava, ki jo dosežejo spoznavalci in mučenci, opominja, kako ničvredna in puhla je vsa človeška slava in da je vsega našega prizadevanja vredna le slava božja in naša večna slava pri Bogu.

T.

Komunizem — versko vprašanje

Osrednje jedro sedanje državljanske vojske na Slovenskem je boj med vero in nevero. Ni to vsakomur razvidno, ker se veri nasprotna propaganda trudi, kako bi resnico zabrisala in prikazala, da se boj med obema taboroma vodi za druge cilje. Dobro nam je še pred očmi, da se je v letih 1936—39, za časa španske državljanske vojne, svetovna komunistična in prostozidarska propaganda prav tako trudila, kako bi napačno prikazala boj med »belimi« in »rdečimi« Španci kot spopad dveh socialnih taborov, ki da se izmed njiju eden bojuje za koristi veleposestnikov in kapitalistov, drugi pa za osnovne človečanske pravice tlačanih proletarcev. V resnici pa je bil to le smrtni boj med komunizmom in krščanstvom, ali, kakor je izpovedal l. 1936. eden vodilnih »rdečih« Špancev, Martinez Barrio: »Na Španskem sta udarili druga ob drugo dve kulturi: preživela katoliška in porajajoča se boljševiška.«

Enaka gibalna odločaja v svoji zadnji in najgloblji osnovi tudi v spopadu, ki ga preživljamo sedaj Slovenci. Je to obramba vere pred nevero, ker je obramba pred komunizmom, in ker je komunizem po svoji vsebini — versko vprašanje.

Komunizem ni namreč le socialno, gospodarsko ali politično gibanje, temveč je mnogo več: je svetovni nazor, kakor pravimo, to je nauk, ki obsega vsega človeka, njegovo življenje, mišljenje, čustvovanje, njegove npravne odnose do sebe in bližnjega, njegovo stališče do Boga, do vere v posmrtno življenje, do božjega razodetja in učlovečenja: odnos torej, ki so osnova krščanske vere in življenja po njej. In vsi ti odnosi, kakor jih podaja komunizem, so v

največjem nasprotju s krščanstvom: človeka smatra komunizem ne kot stvar in podobo božjo, temveč kot zgolj snov, materijo brez neumrljive duše; zato zanika duhovnost in pojmuje človeško življenje, mišljenje in čustvovanje kot izraz same snovi; kaj čuda torej, če ne pozna morale ne v odnosih do sebe, ne v odnosih do bližnjega, ne priznava ne posmrtnega življenja, ne božjega razodetja in učlovečenja, sploh taji Boga in vse, kar je duhovnega. Še več: vse to ne le taji, temveč se načrtno in z brezprimerno krutostjo bori proti, kjer le more. Ta svetovni nazor je komunizem izpovedal po svojih ustanoviteljih in vodilnih glasnikih, po Marxu, Engelsu, Leninu, Stalinu in še toliko drugih, v praktičnem življenju pa ga je uresničil in ga še uresničuje ob potokih krvi v vseh tistih deželah, kjer je prišel do oblasti; borba proti Bogu je jedro in gonilna sila vsega njegovega prizadevanja. Upravičeno moremo torej gledati v komunizmu v prvi vrsti versko vprašanje in prvenstveno po tem presoati njegovo revolucijo.

Da je komunistični svetovni nazor res v skrajnem in nepomirljivem nasprotju s krščanstvom in sploh z vsakim verskim sistemom, ki priznava Boga, je pravemu katoličanu jasno že iz nauka Cerkve. Skoraj nešteto krat so poglavarji katoliške Cerkve opozarjali na to vernike, tako prejšnji papeži, kakor tudi sedanji Pij XII., zlasti pa pokojni Pij XI.: v nagovorih, pismih, okrožnicah, povsod, kjer je nanesa prilika ali so potrebe to zahtevale. Treba je omeniti le najbolj znano okrožnico Pija XI. »Divini Redemptoris«, ki je vsa usmerjena na vprašanje komunizma. Ta pravi med drugim: »Prvič, odkar ljudje pomni-

jo, gledamo skrbno započet in dobro premišljen upor proti vsemu, kar je božjega. Zakaj komunizem nasprotuje po svoji naravi vsaki veri, ki jo ima za »uspavajoč opij za proletarce«, češ da nje nauki in zapovedi kažejo na večno življenje po smrti in tako odvrčajo ljudi od nebes, ki jih morajo doseči na zemlji.

Ce je to za katoličana razvidno že iz nauka Cerkve, pa je za vse druge očitno iz nauka in početja komunizma samega.

Vsakdo, ne samo veren katoličan, lahko spozna, da je idejna osnova komunizma Marxov brezbožni »dialektični materializem«. Po tem nauku je vse, kar je, samo snov s svojimi slepimi in tajnimi silami. Ta, ko se razvije, postane rastlina, žival ali človek. Tudi človeška družba ni nič drugega, kakor neka oblika stvari, ki se je tako razvila in ki teži z neko nepremagljivo nujnostjo v neprestani borbi sil h končnemu cilju: k brezrazredni družbi. Jasno je, da v takšni zamisli ni mesta za božjo idejo; jasno, da ni razlike med duhom in snovjo, med dušo in telesom; da ni duša neumrljiva in da ni posmrtnega življenja. Po Marxovem nauku so zato moralni in pravni nazori le izmišljotina gospodarskih izkoriščevalcev; v tem smislu je rekel Marx »vera je opij za proletarce«, za njim pa isto ponovil ustanovitelj ruskega komunizma Lenin. Marx je posebej učil, da so verski, moralni in pravni nazori le izraz vsakokratnih gospodarskih razmer in da je versko čustvovanje samo družben produkt. Isto so glede vere učili poznejši voditelji marksizma. Tako je Bebel izjavil v nemškem državnem zboru l. 1890.: »Jaz trdno verujem, da bo privedel socializem v ateizem (brezboštvo)«. Ruski komunizem je pod vodstvom Lenina vse te protiverske nazore še stopnjeval, proglasil, da je »ateizem bistveni del marksizma«, ustanovil zvezo borbenih brezbožnikov, uvedel »svobodno ljubezen« in »laično vzgojo« ter uprizoril najstrašnejše preganjanje vere, kar pomni zgodovina. Leninov naslednik v Sovjetiji Stalin je protiverske nazore komunizma še bolj utrdil in skušal boj proti veri organizacijsko ter »znanstveno« čimbolj izpopolniti: na široko se je razmahnila organizacija borbenih brezbožnikov, protiverska propaganda je dosegla nesluteno višino in se s pomočjo sovjetskega denarja raztegnila čez vse države na svetu. Ustanovile so se celo univerze, ki imajo namen, da nauče slušatelje čim uspešnejše protiverske propagande.

Se bolj zgovorno kakor v nauku pa razodeva komunizem najskečajnejše in najbolj krvavo sovraštvo do vsega, kar je božjega, v svojem početju. Kamor je raztegnil svojo oblast, povsod je zatiral vero, moril duhovnike, redovnike in redovnice, vernike obeh spolov in vseh starosti, požigal in rušil cerkve, zbrisal božje ime iz javnega življenja, uvedel pa materializem kot edino vero ljudskih množic. Kdor ne pozna komunističnega nauka v teoriji, ta ga more razbrati iz prakse. Saj ni treba naštevati, kaj je vse storil komunizem proti veri v Rusiji in Španiji; le tisti, komur

je hudobija iztrgala vsako poštenost iz srca, more tajiti vse grozote, o katerih se je že tolikokrat dokumentirano pisalo in govorilo. Del tistega, kar je počel v Rusiji in Španiji, počenja komunizem tudi pri nas, kolikor mu pač to njegova taktika že dopušča.

Versko vprašanje je torej za komunistično revolucijo temeljno vprašanje, zato pa je prav tako za vse tiste, ki verujejo v Boga, vprašanje komunistične revolucije vprašanje njihove vere.

In zdi se, da prav s tega zrelišča gledamo mnogokrat na komunizem vendarle preveč enostransko in ga zato nepravilno presojava; ker pa je pravilno ravnanje vedno sad pravilne presoje, sledi zgrešenemu gledanju na komunizem tudi napačno postopanje. Res je, da je komunizem tudi politično gibanje, toda kdor bi se proti njemu boril samo s političnimi sredstvi, ta ne bi zadel njegovega najglobljega bistva in bi zato ostal v svojem delu neploden. Tudi ni komunizem samo socialni in gospodarski sistem, saj že skušnja dokazuje, da njegova propaganda žanje uspehe tudi tam, kjer so gospodarske in socialne razmere zadovoljive ali celo dobre. Komunizem je v svojem najglobljem bistvu versko vprašanje in rešil bo to vprašanje le tisti, kdor bo gradil pravilno politično, socialno in gospodarsko prizadevanje na globoko zasnovani verski podlagi.

Iz tega razmišljanja prihajajo sami po sebi nekateri praktični zaključki.

Ce gre v vprašanju komunizma predvsem za boj med vero in nevero, je več kot jasno, da je mesto vsakogar, kdor ima še kaj vere v Boga, le na strani tistih, ki so vzeli nase težko, a plemenito dolžnost in se postavili komunizmu v bran. Ne gre torej v tem vprašanju za to ali ono, temveč predvsem za vero ali nevero; s svojo odločitvijo za ali proti komunizmu se izrečeš za vero ali proti veri. Res je, da se more upreti komunizmu tudi brezverec, in to iz upravičenih razlogov, saj prinaša komunistični sistem s sabo obilico zahtev, ki težko prizadenejo tudi nevernega človeka, kakor na primer odprava zasebne lastnine, razbitje družinskega življenja, suženjstvo osebnosti. Toda kdor veruje v Boga, mora videti v komunizmu mnogo več: videti mora sistem, ki hoče predvsem zbrisati iz naroda sleherno sled vere v Boga. Odločitev glede komunizma je torej za vero ali proti veri, za Boga ali proti Bogu.

Zato pa je tembolj razumljivo, zakaj tu ni možna nevtralnost. Bog namreč ne pozna nevtralnosti, temveč zahteva jasno opredelitev zase.

In še nekaj sledi iz vsega: če je komunizem versko vprašanje, edino učinkovita borba proti njemu pa borba za vero in iz vere, je pač nujno potreben za to božji blagoslov. Zaman bi se trudili proti satanu, če ne bi bil Bog na naši strani. Hudiča ni mogoče izgnati z Belcebubom. Zakaj, »če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo zidarji«.

Papeški mesečni nameni Apostolske molitve ZA JANUAR

Splošni: Splošni in posebni nameni sv. očeta.

Misijonski: Medsebojna dobrohotnost med kristjani in mohamedanci.

Vladimir Kos:

*Pesem
kitajske deklice*

Jezus mali v tabernaklju!
Nič Ti ni dolgčas?
Tiho moliš, sam si v cerkvi!
Pridi v našo vas!

Moji bratci se igrajo,
mnoogo dajo Ti banan.
Beli oče se sprehaja,
sam je, veš, ves dan!

Pridi, Jezus, k moji mami
V koči bolna spi,
Daj, položi roko nanjo,
da se spet zbudi...

Tajfun

Moja duša išče vsa nemirna,
kadar nad otočjem se večerna
zarja razprostré.

Moja duša bolna je od dvoma,
vsako noč na Fudžijamo roma,
h gori smrtnih senc.

Davno že pustila je bogove,
čudnih vraž razbila si okove —
v sobah univerz.

Moja duša zdaj je vsa razklana,
kakor džunka, od tajfuna gnana
v blazno strastno noč...

Jesen

Hoang-ho podira vse nasipe.
Hoang-ho srdi se na Kitajce.
Dobri duh neba se z dežjem joka.

V templjih tle rdeči lampijončki.
Dim z ognjišč se dviga opuščenih.
Veter čez planjave žolte stoka.

Divji Hoang-ho igra se s trupli.
V belih hišah na cvetočem jugu
Bog kristjanov čaka na Kitajce.

Žolta lica z gladom izdolbena.
Trda srca z mirom napolnjena.
Bog kristjanov ljubi vse Kitajce.

Večer na Kongu

Pragozd molči. In mrak molči.
Srebrna reka v vejah se svetlika.
Le tiger bdi. In panter bdi.
V lijanah skrita zvezdica mežika.

Zlovešči Kong predrami gong.
Mulúngu mantu — dobri človek poje.
Cez trudni Kong udarja gong.
Gospod gozdov zdaj kliče k sebi svoje.

In mrak drhti. Pragozd drhti.
Iz koč molitev vdano se dviguje.
Gospod luči nocoj naj bdi!
Zlokobna noč že maščevanje kuje...

ROŽNEGA VENCA

Grinjon Montfortski je zapisal: »Rožni venec je skrivnostni grm, na katerem se razcvita 15 dehtečih cvetov — skrivnosti. Te cvete obiskujejo duše kakor pridne čebelice, da si pripravljajo mēd prave pobožnosti.« Nekdo drugi pa je imenoval to molitev skrivnostno verižico, ki veže zemljo z nebom. Ko se je Marija prikazala Bernardki v Lurdu, ji je dejala: »Častite mene in mojega Sina s to meni tako ljubko molitvijo in zagotovim vas, da vaše molitve ne bodo zaman.« Fatimska Gospa je naročila pastircem, naj molijo sv. rožni venec vsak dan. Mi pa smo lansko leto obljubili Kraljici Slovencev, da hočemo res moliti vsak dan njeno molitev. Sedaj ga molimo. Moli ga priznan zdravnik poleg preprostega obrtnika, moli odličen profesor in ubog delavec, moli ga starček z odrevnelimi prsti in mlad mož, ki vstopa v življenje. Rožni venec drsi med utrujenimi rokami mater in žena. Raztreseni fantički in male deklice tudi molijo rožni venec, včasih se res ustavi in zmedejo, pa Marija veselo potrpi. Moli ga dekle in polaga v to molitev svojo mlado, nežno dušo ter odkriva svoje srce pred Marijo. Moli ga duhovnik za svoje ovce in moli ga škof za ves narod.

Tolikokrat smo že molili to molitev; znamo jo moliti. Veliko lepot smo že odkrili v njej in mnogo smo že pridobili po njej. Premišljujmo to molitev tudi z misijonskim srcem in odkrivajmo v njej misijonskih misli.

Ko molimo veseli del rožnega venca, obiskujemo Marijo;
ko jo obiskujemo, jo spoznavamo;
ko jo spoznavamo, jo moramo ljubiti;
ko jo ljubimo, jo posnemamo;
ko jo posnemamo, smo jo našli. »Kdor pa najde njo, najde življenje in sprejme zveličanje od Gospoda,« beremo v knjigi Modrosti.

Ki si ga Devica od sv. Duha spočela.

»Rosite, nebesa, od zgoraj in oblaki naj deže Pravičnega. Odpre naj se zemlja in rodi Zveličarja!« (Ps 18, 2.) Vsa stoletja stare zaveze so veliki advent — dolgi čas pričakovanja. Na svetu leži težka, neprodirna tema poganstva. Človeštvo hrepeni po Duši. Tedaj pa so se dopolnili časi, nebesa so prisluhnila, zemlja je obstala, ko je Gospod Bog povabil preprosto nazareško Devico, da sodeluje pri učlovečenju večne Besede — pri prvem misijonskem delu. »Glej dekla sem Gospodova. Zgodi se mi po tvoji besedi!« Marija je sprejela Boga — neustvarjeno Luč.

Kje je naša ljubezen in naša hvaležnost do Marije za to besedo: zgodi se. Resnično — ne zavedamo se prav, kaj je Marija tedaj storila. Provi kristjani so boljše razumeli, zato pa so nosili evangelij o učlovečenju Besede na svojih srcih. Mi pa ne vemo, kaj je Luč, ker nismo šli nikdar skozi temo; in ne vemo, kaj je tema, ko živimo v Luči. V sebi čutimo božjo Luč, na vsaki poti srečamo Boga, okoli in okoli nas gorijo večne luči, ki vpijejo o božji ljubezni, neprestano se opravlja na oltarjih spravna daritev, ki briše našo krivdo pred božjo Pravico. Jetnik ljubezni ponoči in podnevi vabi in kliče, naj prihajamo k njemu vsi, ki smo trudni in obteženi. Res, naš delež je Gospod! Kako naj potem vemo, kaj je tema brez Boga. Ko bi samo malo poslutili, potem bi se ustavljali vsak dan pri tej skrivnosti s solzo hvaležnosti v očeh. Še več, potem bi bila vsa misijonska propaganda odveč, ves misijonski tisk nepotreben, storili bi sami od sebe vse, prav vse, da prinesemo vsem nevednim božje Sonce, in ne bi prej mirovali, dokler bi zadnji košček zemlje ne imel Cerkve.

Ki si ga Devica v obiskovanju Elizabete nosila.

Božja podoba se je vedno bolj oblikovala v Mariji. Živ tabernakelj, tempelj Najvišjega, šotor večne Besede je bila, ko je nosila svojega Boga v obiskovanje Elizabete. Nosila ga je vso dolgo, težavno, prvo misijonsko pot, nosila, da ga prinese sorodnici, da ji zaupa svojo neizmerno srečo, da zapoje večni Magnificat, da napove, da bo iz zrna, ki počiva pod njenim srcem, zrasla mogočna Cerkva in da bodo tako njo, Odrešenikovo Mater, slavili vsi narodi sveta.

Storila je to prvo misijonsko pot, da bi se ne strašili oni, ki bodo kdaj stopili za njo na isto misijonsko pot. Povedala je vsem misijonarjem in vsem poslanim, da je sreča samo v Bogu in službi bližnjega. Samo tedaj jo najdemo, ko pozabljamo nase in dajemo ter razdajamo drugim.

Bog je neizmerna sreča: oni, ki ga imajo, morajo biti apostoli in misijonarji.

VESELI DEL V LUČI MISIJSKE MISLI

Ki si ga Devica rodila.

Marija je izpolnila božje poslanstvo. Bog nam je rojen. Postal je, kakor eden izmed nas, da bi mi postali kakor Bog. Luč je razsvetlila temo, Sin nam je dan, svetu je prišlo odrešenje. Prva misijonarka se preda božji ljubezni in pozablja na svet, ki nima prostora za njenega Sina. Pozablja na mrzla betlehemska srca, ki so ga prva odklonila. Opušča in nič se ne jezi, ampak ga pokaže najbolj preprostim, malim pastircem, ki so blage volje. Tudi Modri, ki se mu pridejo poklonit, ga najdejo. Kako lepo nas Marija uči, naj ne odtegujemo Kristusa tistim, ki ga čakajo, zato, če nekaj katoličanov odklanja Njegovo ljubezen. To ni vzrok, da bi ga mi odklonili vsem!

Ki si ga Devica v templju darovala.

Spremljali smo Marijo skozi tri skrivnosti, spremimo jo tudi sedaj. Naša pot pelje za Njo — v tempelj, tam ostrmimo pred Njeno ponižnostjo! Marija, katero pozdravlja angel in jo z vsem spoštovanjem imenuje »milosti polno« in o kateri poje Visoka pesem: »Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na Tebil!« Glejte, ta Marija se očičuje in daruje Sina — Prvorojenca, kakor veli postava. Dviga ga kvišku, kakor bi ga hotela pokazati vsemu svetu, Njega — Luč v razsvetljenje poganov. Sama je majhna, preprosta kakor toliko drugih, nič posebnega; dar revnih: dve grlici prinaša s seboj. Nam pa ima prav tako uboga toliko povedati. Takole nam govori: »Kadar boste oznanjali Vstajenje, tedaj pozabite nase, izničite se pred njim, ki ga oznanjate! Zakaj, samo orodje ste v božjih rokah, sicer pa tako majhni kakor oni, h katerim prihajate. Dolžniki ste vsem, najmanjšim in najbolj modrim, samo nosilci Luči in ne Luč! Gospod vam je storil velike reči in največja je, da smete oznanjati njegovo ime med pogani, da smete vršiti nebeška dela že na zemlji! Kajti ni ga dela nad delo za duše. Kdor ni iz srca ponižen, ne more biti Njegov misijonar!

Ki si ga Devica v templju našla.

Po končanih praznikih so se vračali proti domu. Tedaj je Marija Jezusa pogrešila. Z veliko skrbjo ga je iskala. Od znancev do znancev je hodila in jih prosila in rotila, naj pove, kdor je videl ljubljenega Sina. Vsi so ji enako suho odgovarjali, da ga niso videli, da ga med njimi sploh ni bilo, da oni niso hodili z njim. Nihče ni občutil Marijine žalosti in skrbi; kako bi tudi jo, saj so bili samo znanci, Jezus jim ni bil nič več.

O, kako prečesto so katoličani podobni tem ljudem, ki so Jezusa samo poznali. Če je Jezus daleč od njih, jim tega ni mar, če ga že dolgo niso videli, jih ne skrbi, če ni hodil z njimi po potih življenja, ga ne pogrešajo (hodili so pač sami), če ga izgubijo, ga ne gredo iskat, ker ne vedo, kaj so izgubili, ali pa celo predrzno govorijo, da bo prišel za njimi na koncu življenjske poti. Zgodi pa se, da pride kdo, ki še ni Jezusov znanec, ki pa sluti v Jezusu vso resnico in tako zahrepeni po njem, da ga pride iskat. Pride in vpraša prve, o katerih ve, da Jezusa poznajo, vpraša jih po Jezusu, in tedaj mu odgovore s svojo grozno mlačnostjo: »Nismo pazili, kam je odšel, toliko drugih skrbi imamo!« Gre dalje in vpraša druge. Ti ga celo posmehljivo zavrnejo: »Jezusa iščeš? Pri nas ga ne boš dobil! Mi hodimo svojo pot, svobodno stopamo skozi življenje, on nas ne briga!« Razočaran stopa popotnik dalje in sprašuje nadaljnje, ki jih sreča. »Nekaj časa je hodil z nami, razžalili smo ga in je odšel. Ne moremo zato, poiskali ga bomo pozneje!« Sedaj pa sreča nove ljudi, drugačne od prejšnjih, razveseli se, ker misli, da ne bo več povpraševal zaman. Res, ni se motil, čuje jih, kako odgovarjajo: »Da, videli smo Jezusa, v templju je bil, s seboj pa ga nismo povabili. Saj pridemo zopet prihodnjo nedeljo v tempelj in zopet ga bomo videli. Sedaj pa samo mislimo nanj!« Tudi sedaj nič, tudi ti Jezusa nimajo. In če popotnik ne najde nekoga, ki živi iz vere, katerega samo pogleda, pa spozna v njem Jezusa, če popotnik tega ne najde, potem se vrne in pove svojemu poganskemu narodu, da so ljudje, ki Jezusa poznajo, dosti slabši od njih, da med njimi ni našel nikogar, ki bi mu Jezusa hotel pokazati, ker vsi ti grozni ljudje sploh ne vedo, kod Jezus je, in je zanje kakor izgubljen.

Vsi, ki so popotniku odgovarjali, so morda že pozabili, da jih je kdo vprašal po Jezusu. Gospod pa ni pozabil, njegovo dušo bo terjal od njih — nesrečnikov.

Mika Gros, visokošolka.

Misijonska pisma

TEBI

Sam si mi rekel, da se spuščam v pesniške fantazije, kadar Ti nimam kaj pisati. Ne da bi si domišljjal, da je v meni kaj pesniške žilice, se bom po Tvoji sodbi ravnal. Če je osnovna pravica vseh pesnikov svoboda v izbiri snovi, potem se bom jaz tega oprijel in Ti pisal pisma brez kakšnega logičnega reda, kar tako, kakor bo naneslo.

To sem Ti kot uvod in v prisrčen pozdrav napisal, da se ne boš začudil, kako da Ti takoj v prvem pismu pišem tako nenavadne stvari... Oni večer sem bil v operi. Da, v operi. Le glej me začudeno. — Vem, kaj misliš. Redovnik pa opera... Zdi se mi, da tudi človeku, ki se za samostanskimi zidovi v Bogu zbira, da ga ponese v svet, niso zaprti zakladi lepote, pa naj bo kakršna koli, samo da je res lepota. Veliki škof Kepler me je o tem v svoji knjigi o veselju dodobra preveril. Prav to Ti bo dokazalo moje naslednje modrovanje, dasi še daleč nima tega namena. — Bil sem v operi in poslušal Puccinijev »Madame Butterfly«. Vedel sem že prej, da je umetnina zase in da je niso skvarili s tistimi nesrečnimi baleti, zaradi katerih sem bil kot dijak dostikrat prikrajšan na res čistem užitku glasbe. Zato sem mirne duše sprejel povabilo. In poslušaj, kaj sem tisti večer zapisal v svoj dnevnik. Saj mi ne boš zameril toliko intimnost.

»...Proti večeru sem šel v opero. Puccinijeva »Madame Butterfly« je bila na sporedu. Koliko lepote! Moj Bog, mislil sem nate. V resnici, tudi to je »spomin na izgubljeni raj«, kot pravi Plečnik o umetnosti. Spomin, ne le spomin na izgubljeni raj, ampak nekak predokus raja, ki nas čaka. Saj tam nas bodo na podoben način opajale božje melodije ljubezni, kot so nas nocoj na svojih nežnih perutih nosile melodije, ki so jih peli ljudje. Kot je vsak takt, bi rekel, prinesel nova odkritja, dasi se mi je zdelo, da se vseskozi ponavlja isti motiv, tako bomo tam vsak hip prodirali v nova spoznanja vedno nespremenjenega Boga. Kot so se tam harmonično zlili akordi, melodije, barve, geste... v eno samo celoto, tako se bodo vsi odtenki melodij angelskih in svetniških zborov, vse nebeške barve, ki bodo odsevale iz obraza Kristusa, Marije in svetnikov in še in še... zlili v eno samo večnostno himno ljubezni Troedinemu. Daj, da skoraj pride tisti čas! Nocojsnji večer me je spomnil nanj, a ni me nasitil v željah; moja hrepenenja so silnejša, v neskončnost prodirajoča, vseobjemajoča. To pa je bil le žarek, pa še ta medel in kratkotrajen — vendar že ta lep. Kaj šele bo tam!«

Prav dobesedno sem Ti napisal. Sodi o tem, kar hočeš. — Povedati Ti hočem nekaj drugega.

Ko mi je še ostal spomin na ta prelepi večer, se mi je včeraj v trenutku porodila misel. Premišljaj sem; tudi to je bil žarek božje lepote. Pa tudi dobrote, saj smo menda vsi šli iz dvorane vsaj za trohico plemenitejši... Kaj ni Bog te svoje lepote in dobrote raztresel po vsem svetu, sem se vprašal. Kaj nimajo Indijci, Kitajci, Ja-

ponci prav tako svoje kulture, ki jih spominja na izgubljeni raj, jih poplementuje, doiga in vedno bolj usposablja, da sprejmejo v svojo sredo — v ta svet lepote Kristusa in Cerkev. S tem pa bodo sprejeli vir vse lepote in dobrote in od tedaj dalje se bo njihova kultura dvigala v nedogledne višine.

Poslušaj zanimivost! Dokler nas niso vojne razmere razkropile, smo se zbirali v majhen krog glasbenik, slikar, jurist, literat, medicinec in še nekateri pa tudi duhovnik — eni že diplomirani, drugi še akademiki. Ne bom ti na široko razlagal. Kratko: naš namen je bil usposobiti se, da vsak iz svojega doprinese k reševanju misijonskega vprašanja. Pa nam na nekem sestanku razlaga glasbenik, kako je krščanstvo dalo tedanji glasbi pogon k silnemu razvoju, ki je dosegel svoj višek menda v Beethovnu. Oglasil se je slikar, da se je isto zgodilo z arhitekturo, kot je v »Architectura perennis« ugotovil in mojstrsko pojasnil naš Stele. In tedaj smo se vsi v eni sapi vprašali: kaj je tisto v krščanstvu, kar daje moč takemu razvoju. Nismo mogli odkriti. Odločili smo se, da pritegnemo v pomoč boljše moči. Celo dobrega Aleša Useničnika smo naprosili, naj z nami razmišlja o stvari.

Nisem o tem kaj več razmišljaj. Včeraj pa se mi je vtis onega večera povezal s tem vprašanjem. Nisem ga rešil, še zdaleč se ne čutim sposobnega. Pač pa sem si postal svest dvoje.

Kultura, ki jo imajo poganski narodi, je božje delo, sveda odmislim vse zmote in zablode. Zato moramo mi to božje delo sprejeti s spoštovanjem in na tem temelju, ki nam ga je Bog sam tekom stoletij postavil, zgraditi Cerkev. To je prvo in velja za nas.

Drugo pa sledi iz prvega. Poganskim narodom je treba pokazati, da Cerkev ni uničevalka kulture, tudi njihove kulture ne, ampak nasprotno. V Cerkvi šele bodo Japonci, Kitajci, Indijci našli pravi vir razvoja k čim večji popolnosti. Ni glavni namen Cerkve, pospeševati kulturo. Njen svojski cilj je, voditi ljudi k zveličanju, zato se mora zakoreniniti v vsak narod. A vendarle je Cerkev ustanovljena na tem svetu in za ta svet. Je — kot pravijo — »terminus« sveta, končna oblika vsega sveta. In po božjih načrtih mora vkleniti v svoje blagoslove vse stvarstvo, ne le ljudi. Zato je že po svoji naravi tudi »blagoslov kulture«. — S tem bo izginil tisti strah misijonskih narodov, ki se jih vedno bolj pollašča, strah, da se bodo z vstopom v Cerkev odrekli samim sebi in svoji kulturi. To spoznanje bo morda za misijone rešilno.

In tedaj sem se zamislil v čas, ko bo zgrajena Cerkev tudi v misijonih. Koliko lepote in dobrote bo Bog po Cerkvi razlil po tej zemlji, če je že zdaj toliko! Kako bo Bog slavljen tudi tam! In vsem ljudem bo njihova umetnost ne le spomin na izgubljeni raj, ampak veden spomin na čas, ko bomo vsi narodi uživali Lepoto in Dobroto samo.

Morda nisem napravil škode papirju. Prosim te, razmišljaj še Ti o teh osnovnih vprašanjih, saj tudi s tem delamo za utrditev božjega kraljestva na zemlji.

Posebej Ti priporočam v molitev to, da bi tudi mi dobili nekaj izobražencev, ki se bodo vsak v svoji stroki resno posvetili pokristjanjevanju poganskih kultur, saj s tem bodo storili Cerkvi in našemu misijonskemu delu veliko dobroto, kot se to godi že drugod med katoličani.

Iskren pozdrav!

Tvoj
misijonski prijatelj.

II.

Včeraj popoldne sem romal po pokopališču pri Sv. Križu. Na ograjenem vrtiču pod varstvom sv. Vincencija sem se kar lahko zbral. Drugod pa mi je bilo nemogoče, preveč nas je bilo. Človek pa je rad sam s svojimi spomini na rajne...

Ko sem legel v posteljo, so mi priromale misli za mislijo, da nisem mogel zaspati. Hodil sem po božji njej čisto sam. Od svojih sobratov, ki sem jih poznal, mimo redkih znancev, ki so jih posejali med množico grobov, sem dospel na kraj, ki je toliko obiskovan, tudi čez leto, ne le okrog vernih duš. Pa ne prihajajo sem le skrušene mamice, da bi s solzo v očeh obujale spomin na zlute čase, ne, sem prihajajo večinoma mladi fantje, polni idealov in načrtov. Eni obiskujejo svojega duhovnega voditelja prof. Ehrlicha, drugi svojega mojstra prof. Tomca in morda prav isti se ustavljajo ob grobu, na katerega so položili belo jagnje.

Kolikokrat sem se ustavil na tem kraju. Saj dolgujem prof. Ehrlichu zahvalo za marsikatero misijonsko misel in spodbudo, posebno hvaležnost prof. Tomcu, ki mi je postal vse kaj drugega kot profesor, saj me ni nikdar učil izza katedra. Po končani šesti sem prišel med njegove fante in ne vem, če Ti ne bom preveč zaupal z izpovedjo, da sem tam dobil idealizem, ki me je vodil do misijonskega poklica. Tretjega pa Ti še imenoval nisem. Menda nikdar nisva govorila, a vendar me nanj priklepa posebna ljubezen. Sinoči sem se ustavil predvsem ob njegovem grobu in razmišljal božje načrte.

Zame je ta prostor nekaj posebnega. Rekel bi: misijonski kofiček, če ne izzveni preveč vsakdanje, kajti meni je nekaj dragocenega. In to predvsem zaradi groba z belim jagnjetom.

Spoštovanje pokojnemu res svetniškemu duhovniku prof. Ehrlichu, saj nam je v svoji neomejeni gorečnosti utiral pot v misijonsko delo. Hvaležnost prof. Tomcu, ki je imel tudi misijonsko srce. Večkrat sva govorila, kako bi med dijaštvom širili misijonsko misel. Prosil je misijonske snovi za »Borce«, bil pripravljen, da bi se na tečajih mladcev predavalo tudi o misijonskih vprašanjih. Stalno je prebiral misijonske liste in opozarjal fante na žar idealizma, ki veje iz misijonskega dela.

Ko sem se poslovil od njiju, sem se v duhu zazrl na grob z belim jagnjetom. V njem počiva bivši predsednik Katoliške akcije Jaroslav Kikelj, ki je postal 18. marca 1942 žrtev komunizma. Kar koli vem o njem, vse mi izpričuje, da je bil zlata duša. Kako se je — kot bi slutil — dan pred smrtjo predstavljal svojim tovarišem: Candidatus medicinae, philosophiae et mortis — kandidat zdravilstva, modroslovja in smrti. Že dalj časa pred odhodom je molil: radovoljno sprejem kakršno koli smrt... Zato je bil njegov pogreb bolj zmagoslavje kot žalovanje. Saj se še morda spomniš, kako je naš Prevzvišeni govoril tisti dan in se zahvaljeval Bogu za prvega mučenca slovenske Katoliške akcije. Še pomniš,

kako je večtisočglava množica ob koncu zapela zahvalno pesem? Ali je to pogreb? To je zmagoslavje!

A vendar otožen stojim pred tem grobom. Ne vem, če je res otožnost, čustva se prelivajo eno v drugo, da ne vem, kako bi Ti opisal svoje razpoloženje. Gotovo prevladuje ljubezen do tega fanta.

Ni mi žal za mlado življenje, saj Bogu moramo darovati svoje najboljše. Ni me strah za njegovo dušo, saj sem prepričan, da je v nebesih. Ni mi hudo ob misli na njegove domače, saj so gotovo razumeli, da jih je ta dan Bog na poseben način odlikoval. A vendar me navdaja posebno čustvo, ki ga na dan pogreba še nisem poznal. Med nama se je šele po smrti stkala posebna vez.

Povem Ti, kako je prišlo do tega.

Nekoč sem predaval akademikom. Menda sem razgrinjal pred njimi misijonski zemljevid in jim skušal približati misijonstvo tako, da se ga bodo oklenili. Pa mi povedo, da je Jaroslav sklenil iti z nami kot misijonski zdravnik na Kitajsko. Zdaj lahko povem, da mi je prav isto še natančneje povedal že prej neki duhovnik, a sem moral molčati. Ko se o stvari javno govori, mislim, da sem rešen obljube. Ta fant medicinec je sklenil prav nam pomagati kot misijonski zdravnik. Še nekaj let in skupaj bi odšli na Kitajsko. Kakšno veselje! Slovenci bi dobili prvega misijonskega zdravnika in slovenski sinovi sv. Vincencija prvega pomočnika iz laških vrst.

A božji načrti so bili drugačni!...

Zdaj veš, zakaj tako rad prihajam na ta kraj. Zdaj veš, zakaj Ti ne morem opisati razpoloženja, ki me prevzema ob pogledu na grob z belim jagnjetom. Da, Jaro, ti si bil zlata duša! Imel si pred seboj velike načrte. A Bog se je zadovoljil samo z načrti.

Priznam, skoraj hudo mi je, a po nauku svojega očeta Vincencija tudi zdaj odano poljublam božjo roko.

A preden odhajam od tvojega groba, v duhu poklekam na beli kamen in se zberem v tiho molitev.

Jaro, ti si dovršil svoje načrte na zemlji, nisi pa jih še v nebesih. Česar nisi mogel sam uresničiti, to nam moraš izprositi. Ti, nihče drug, ti nam moraš izprositi misijonskih zdravnikov. Pa ne takih, ki bi si želeli pustolovščin, ki bi samo nekaj sveta radi videli, ne, takih nam ni treba. Izprosi nam takih misijonskih zdravnikov, kakršen si hotel biti sam: pripravljen na popolno žrtev za Kristusa. Saj še pomniš svoje tovariše. Z ljubim Bogom se bosta pomenila, kdo bi bil najbolj pripraven, da stopi na tvoje mesto. Saj danes jim gledaš bolj globoko v dušo kot kdaj koli. Moj dragi Jaro, saj poslušaj mojo vročo prošnjo. Hvala ti!

V tej molitvi sem zaspal tisti večer. Danes Ti obnavljam te misli, ker se mi zdi ne le vredno, ampak potrebno, da Ti jih povem. Morda bo tudi Tebi postal tisti prostorček pri Sv. Križu tako drag.

Zdravstvoj, moj dragi!

Tvoj
misijonski prijatelj.

STAROSTA SLOVENSkih MISIJONARJEV P. BAPTIST TURK

LETNIK

Na praznik Kristusa Kralja, 29. oktobra 1944, obhaja starosta slovenskih misijonarjev, frančiškan p. Baptist Turk svoj sedemdeseti življenjski jubilej. Pri odhodu na Kitajsko pred 43 leti ni upal ne on, ne njegovi sobratje, da mu bo Bog naložil sedem križev na bolehnna ramena. Saj so bile njegove šibke telesne moči največja ovira njegovega odhoda v misijone. Ko je s to željo in s tem sklepom stopil pred svoje predstojnike, pač niso dvomili o njegovi duhovni sposobnosti za ta težki poklic. Dvomili so pa o njegovi telesni sposobnosti. Zdravnik mu ni dal ugodnega priporočila. A on je čutil, da ga kliče Bog in ni klonil. Začel je obračati več pozornosti svojemu telesu kot doslej; a ta pozornost je bila prav njemu svojska. Užival je le najpreprostejšo hrano in še te malo, češ da se mora misijonar že v domovini pripraviti na poznejše napore. Poleg tega je krepil svoje telo in mišice s telovadbo. Polagoma se je toliko okreplil, da so morali predstojniki in zdravniki kloniti in ga po dovršenem bogoslovju pustiti, da je šel za svojim visokim ciljem. Danes, ko obhaja sedemdesetletnico svojega rojstva, vemo, kako bi se bili zmotili, ako bi mu ubranili. Bog ima svoja sredstva in svoja pota. Če koga kliče, mu da tudi potrebnih dušnih in telesnih zmožnosti. Dva druga, korenjaka v primeru z njim, p. Veselko Kovač in p. Engelhard Avbelj, sta mu sledila, a ju že dolgo krije kitajska ruša. Prvemu se je v zgodnji jeseni, drugemu sredi poletja iztekla življenjska pot. On, nekdanji slabič, še danes kljub svojim sedemdesetim letom krepko drži v rokah plug in reže brazde v trdo misijonsko ledino. S kakimi žrtvami in uspehi, to je zapisano v knjigi življenja. Nam je to le malo znano, ker je p. Baptist misijonar starega frančiškanskega kova, ki so bili slabi v pisanju, a veliki v delu. A iz izjav njegovih sodelavcev, njegovih predstojnikov in med vrsticami njegovih pičlih podatkov o svojem delu moremo vsaj malo spoznati njegovo misijonsko veličino. Kratko, a jedrnato je označil njegovo veliko misijonsko delo pred tremi leti dr. p. Aleš Benigar O. F. M., po rodu zagrebški Slovenec, član bratske hrvatske provincije sv. Cířila in Metoda, profesor bogoslovja v centralnem semenišču v Hankovu, v hrvatskem glasilu III. reda »Glasniku sv. Franja«:

»V Hankovu biva z menoj še en prečastiti oče, ki je že prav star vojak in preizkušen misijonar na Kitajskem, namreč p. Peter Baptist Turk, ki je doma iz Novega mesta (točno iz Toplic pri Novem mestu) v Sloveniji in je član bratske slovenske provincije. Na Kitajskem je že skoraj 40 let in nikoli se ni vrnil na oddih v domovino. Svoje duhovniško življenje je preživel na Kitajskem v težavnem delu za razširjenje Kristusovega kraljestva. Pravim, da je to zelo težak posel. Vso težo in vse zasluge Bog gotovo ne bo meril samo po zunanji odpovedi, dasi je življenje misijonarja polno že tistih odpovedi, ki so združene s poukom odraslih katehumenov v katekizmu in v navajanju h krščanskemu življenju in krepitvi. Prvih 25 let je preživel p. Turk na vzhodu apostolskega vikariata, ki je bil pred nedavnim proglašen za samostojni vikariat. Priče tega njegovega življenja, med njimi nedavno umrli škof v Wuchangu msgr. Espalage, so mi povedale, da je prav gotovo on ustanovitelj tega vikariata, kjer je ondi z lastno roko krstil gotovo prek 8000 ljudi.

Kdor pozna težave, s katerimi se mora boriti misijonar na Kitajskem, bo razumel, kaj se to pravi. Pretrpeti je moral poplave, napade razbojnikov, komunisti so ga odpeljali v ujetništvo, toda vse to je prenesel kljub svojemu šibkemu zdravju. Danes vodi misijonsko okrožje, ki se razteza na severozahodu od mesta Hankova, osrednja postaja mu je Švejcjan (predmestje samega Hankova). Tukaj je sezidal krasno cerkev Kristusa Kralja, rezidenco in šolo, vse to z miloščino, ki jo je dobil od Slovencev. Vikariat je postavil dispanzer, drugo šolo za deklice in samostan za frančiškanke. Ko sem prišel na Kitajsko, ondi ni bilo še nobene cerkvene postojanke, vse je nastalo v zadnjih 10 letih pod njegovim vodstvom in je vse plod njegovega dela. Kljub svojim 67 letom in svoji bolehnosti neprestano dela v svojem okrožju. On je pravi vzor ubogega misijonarja in resničen ponos svoje domovine. To so veliki moške, ki jih domovina na žalost ne pozna.«

Njegov škof apostolski vikar msgr. Massi pa je o njem izjavil: »Če bi imel deset patrov Baptistov, je dovolj za moj vikariat.« Bolj odličnega spričevala bi mu ne mogel dati. V apostolskem vikariatu Hankov je namreč zelo veliko dela. Obsega 12.500 km² ozemlja, na katerem biva 2.200.000 poganov, 27.000 katoličanov in 39.000 katehumenov.

Ob pregledovanju 42 letnega uspešnega misijonskega dela p. Baptista Turka se nam stavlja vprašanje, kje je skrivnost njegovih uspehov. Odgovor na to vprašanje je: v njegovem krepstnem duhovnem življenju in v pravilnem načinu misijonarjenja.

P. Baptist se je že kot bogoslovec zavedal, da je le prava svetost rodovitna, ako pa te manjka, je nobena stvar nadomestiti ne more, le ona zagotavlja trajne uspehe. Svojim sobratom je bil prelep vzgled skromnosti, ponižnosti, ljubezni, dela in molitve. Pater, ki je bil z njim v bogoslovju, mi je dejal: »Pater Baptist je imel na nas bogoslovce velik vpliv. Ni nam pridigoval. Vse njegovo življenje nam je bila pridiga in spodbuda h krepstnemu življenju.« In drugi brat mi je rekel: »Bil je do nas vedno ljubezljiv in, ko je odhajal, smo govorili: Najboljši odhaja.« Apostolsko delo v misijonih p. Baptistu ni vzelo skrbi za lastno posvečenje, kar se rado zgodi pri zaposlenih duhovnikih. Ostal je zvest svoji prvi redovni dolžnosti: stremljenju in trudu za lastno posvečenje. V svojih pismih nam o tem govori posebej, a iz njih veje duh njegove svete duše in le kdaj pa kdaj nam za hip odkrije njen zastor. Tako n. pr. piše o duhovnih vajah: »Prav dobrodošle so nam! Ko smo se celo leto telesno vadili po kitajskih potih in stezah, smo potrebni tudi duhovnih vaj. Vemo, da je naše delo za zveličanje drugih Bogu ljubo in zaslužljivo. Ali, če se je sv. Pavel, najbolj goreči misijonar vseh časov, bal, da ne bi bil sam zavržen, medtem ko je drugim pridigal, se imamo mi še več vzroka bati. Zato res z veseljem pohitimo k našemu sivolasemu nadpastirju, da z njim vsaj par dni posvetimo izključno zveličanju svoje duše. In ko v tihoti okusimo, kako prijetno je bivati z Gospodom, gremo s tem večjim veseljem zopet na delo, da bi bili tudi drugi čim prej deležni iste sreče.« O svojem molitvenem življenju nam piše v pismu iz komunističnega ujetništva: »V podstrežje je prihajala svetloba skozi majhno okence

tako, da sem mogel mirno in nemoteno opravljati svoje predpisane molitve. Kadar sem moral moliti vpricho vojakov, so se iz mene kaj radi norčevali in mi nagajali... V ujetništvu sem imel sicer popoln mir, zato sem lahko posebno zbrano molil svoj brevvir, poleg tega vsak dan vse tri dele sv. rožnega venca, litanije vseh svetnikov in druge molitve za duše v vicah.« Posebno je bil v istem ujetništvu vesel, da mu je neki vojak prinesel križ, da je mogel moliti križev pot. Značilno za njegovo molitveno življenje je, da ima v molitev silno zaupanje in da rad opravlja Bogu zahvalne molitve za prejete milosti in dobrote. Ohranil pa je v misijonih tudi smisel za skupno redovno molitev. Po vrnitvi iz ujetništva piše: »Ne morem popisati, kako sem bil vesel in Bogu hvaležen, da sem smel po tolikem času zopet bivati v našem osrednjem samostanu, nositi svojo redovno obleko, opravljati korne molitve in vse druge redovne dolžnosti, četudi nisem bil redovni družini pridružen kot njen redni član, ampak le kot misijonar z vso skrbjo za obširno predmetje.« (Vseh 30 let prej je bival izven samostana na misijonskih postajah.) Posebno drage so mu pobožnosti do presv. Srca Jezusovega, Brezmadežne in sv. Male Terezije, ki ji po l. 1930. s posebnim zaupanjem izročča vse svoje misijonsko delo.

Molitvi pridružuje p. Baptist v svojem duhovnem življenju žrtve. Njegovo srce je polno duha žrtve, s katerim sprejema vdano, da, celo z veseljem vse odpovedi, ki jih Gospod od njega zahteva. Koliko žrtev je moral prenesti v svojem dolgoletnem misijonskem delu. Poleg žrtev, ki so zvezane z rednim misijonskim delom, mu je Bog naklonil še posebne preizkušnje kot svojemu ljubljencu. Kmalu po prihodu na Kitajsko se ga je lotila huda mrzlica in mu pretila s smrtjo. Skozi več let ga je letno dvakrat položila na bolniško posteljo. Na svojih misijonskih potih je bil večkrat v smrtni nevarnosti. Nekoč je malo manjkalo, da ga niso zažgnili valovi Rumene reke, zopet drugič bi ga kmalu nosači iz nosilnice prevrnili v prepad, padel je z lestve in se hudo ponesrečil. Najbolj pa ga je Gospod preizkusil za njegov tridesetletni jubilej misijonskega dela l. 1931. Najprej mu je povodenj uničila misijonsko postajo, ki si jo je pravkar s trudom zgradil. Nato pa so ga ujeli komunisti in odpeljali v ujetništvo. V tem oziru so prav podobni našim. V ujetništvu je bil 10 tednov. Ubili bi ga, ako se ne bi posrečilo škofu, da jim je zanj poslal 1000 dolarjev odkupnine. Za njegovo štiridesetletnico pa so ga pretepli nasilni vojaki, kakor o tem poroča letošnji »Misijonski koledar«. S sv. Pavlom bi mogel reči tudi p. Baptist: »Mnogokrat sem bil na potih, v nevarnostih na rekah, v

P. Baptist Turk — P. Veselko Kovač — P. Engelhart Aobelj.

nevarnostih pred razbojniki... v trudu in naporu, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti. Brez tega, kar me po vrhu še zadene, imam vsakdanji opravke, skrb za vse cerkve.« (2 Kor 11, 26-29.) Naj omenim še njegovo skrb za druge misijonske postaje, ki jih je imel kot dolgoletni dekan: »En misijonar hoče imeti šolo, drugi se pritožuje, da se mu bo stanovanje podrlo. Tretji pravi, da hočejo imeti verniki tega in tega kraja novo kapelo i. t. d.« To so velike težave, ker ima na razpolago le pičla denarna sredstva. Vse te težave p. Baptist voljno in veselo prenaša. Nikdar se zoper nje ne pritožuje v svojih pismih, ampak prav nasprotno: imenuje jih Gospodova misijonska odlikovanja. O svojem ujetništvu piše: »Vprav ta dan je pa dokazal,

da mi je previdnost božja odločila za primeren sklep moje misijonske tridesetletnice posebno apostolsko preizkušnjo, važno apostolsko nalogo in apostolsko odlikovanje.«

Izmed njegovih čednosti naj omenim dve: ponižnost in apostolsko gorečnost, ki je izraz njegove ljubezni do Boga in bližnjega.

Baptistov značaj krasi pristna preprosta in ne ponarejena ponižnost. Vse uspehe pripisuje Bogu, svojemu škofu in molitvam ter darovom svojih dobrotnikov, a nase pozablja. O sebi malo piše. O tem pravi njegov prijatelj prof. dr. Hugo Bren O. F. M.: »Smo že večkrat silili vanj, da bi nam kaj napisal, pa se vedno za svojo zaostalo slovenščino skriva. Kdo bi pa tudi pričakoval od njega, ki je že tako dolgo odrezan od domovine in živi samo za svoje Kitajce, da mu bo jezik prvovrsten. Čemu smo pa uredniki tukaj. Sicer pa je to le pretveza. Ko bi njemu ne bilo treba ravnati nobene vloge v poročilih, bi se že večkrat oglasil. Skrivnost svojega dela in uspehov se boji razodeti. V tem oziru sta si z rajnim p. Engelhardom čisto enaka. Cel šop pisem slednjega imam pri rokah in še dva svežnja drugih, ki sta v posesti njegovih domačih, sta mi na razpolago. A iz vseh ne morem sestaviti popolne, kolikor toliko zanimive slike p. Engelharda, misijonarja. Zakaj je nazanimivejše zamolčal, je ob neki priliki, ko se ni mogel izogniti, domačim tako rekoč na uho povedal: Bojim se zgubiti zasluženo. Ta ponižnost in skromnost jima je v čast.«

Ker je njegova ponižnost prava, ga ne ovira v apostolski gorečnosti. »Vsi misijonarji so mnenja,« tako piše p. dr. Aleksij Benigar, »da je gorečnost p. Baptista v pravem pomenu besede apostolska.« Tri lastnosti jo odlikujejo: dobrota, odločnost in neustrašenost. Naj o tem govore trije dogodki iz njegovega življenja.

V prvih letih svojega misijonskega delovanja je prišel na misijonsko postajo, ki je bila zelo zanemarjena. S svojo dobroto je pripeljal mnogo izgubljenih ovčic k dobri skupni čredi. Med njimi je bila tudi neka žena Ma-sai-še, Marija iz mesta U-še. Deset let ni videla misijonarja, niti po njem vprašala, dasi je bila krščena in poučena v krščanski nauku. Omožila se je z nekim poganom, ki ji je obljubil, da bo postal kristjan. Zgodilo se je prav nasprotno. On je potegnil ženo nazaj v poganstvo. »Ko sem od kristjanov to zvedel,« piše misijonar, »sem takoj sklenil, da jo hočem privedi nazaj. Oni mi niso dajali dosti upanja. Kljub temu sem storil svojo dolžnost, uspeh pa prepustil milosti božji. Poklical sem jo k sebi. Vsa skesana takoj pride in poklekne predme; govoriti ni mogla nič. Sram jo je bilo tolike mlačnosti in bala se je kazni. Razume se, da je nisem nahrulil z osornimi besedami. Prijazno sem jo nagovoril. Dobila je pogum. Odkritosrčno mi je razodela, da jo je ves čas pekla verska mlačnost in motila dušni mir. Dal sem ji potrebna navodila, kaj ji je storiti, da pride do one sreče, ki jo je občutila takrat, ko je bila krščena. Opomnil sem jo, naj skrbi, da se cela družina spreobrne. Vse mi je rada obljubila in tudi držala.«

Kadar pa je treba, pa nastopa p. Baptist odločno. »Kmalu, ko sem došel na svoje novo mesto, sem začel obiskovati posamezne krščanske družine. Brez usmiljenja in strahu sem dal uničiti vse pogansko, kar je polagoma zlezlo nazaj v njih hiše. Kjer sem videl, da se je mlačnost že dobro vgnezdila, sem nastopil z vso strogotostjo. Vendar se mi ni nihče upiral. Z nekimi svetim strahom so poslušali moje opomine in mirno gledali, ko so leteli v ogenj

malčki in druga poganska ropotija. To je zame veselo znamenje.«

Z odločnostjo združuje tudi neustrašenost, kar je pokazal zlasti proti komunizmu. V tem je prav podoben svojemu nečaku, pokojnemu begunjskemu župniku Viktorju Turku, ki so ga komunisti umorili. V pismu z dne 6. decembra 1931 piše o komunistični nevarnosti in o zadržanju misijonarjev do nje: »Katoliškim misijonarjem bi radi zagrenili in preprečili (komunisti) vse njihovo delo ter jih silili, da bi zapustili svoje misijonske postojanke in se vrnili vsak v svojo domovino. Komunistični voditelji naravnost zatrjujejo, da delajo po vzgledu ruskih sovjetov, ki so zasedli vse cerkve, zasegli cerkveno premoženje ter izgnali, pomorili ali pa zaprli vse misijonarje in svečenike. V teh okoliščinah je naša misijonska dolžnost, da ne gledamo mirno, kako se komunistični pokret vedno bolj širi in grozi, da bi se ukoreninil tudi v obširni kitajski republiki. V tem komunističnem viharju se trudimo, da v zaupanju na božjo pomoč in previdnost vztrajamo na svojih misijonskih postajah. V sedanjih težkih urah moramo vernike v sv. veri utrjevati, da bodo pripravljene za Boga in za rešitev neumrjočih duš vse raje pretrpeti, kakor da bi odpadli od sv. vere. Ljudstvo svarimo, naj se nikdar ne da zapeljati od komunističnih agitatorjev.« Tako je p. Baptist že pred 13 leti moral vršiti to, kar delamo danes cerkvi zvesti duhovniki pri nas. P. Baptist pa ni svaril pred komunizmom le vernikov, ampak je v svojem ujetništvu komunistom v obraz povedal resnico, jih skušal odvrniti od zmot in nasilja. Naj govori o tem sam: »Ker sem toliko slišal in se osebno prepričal o nečloveškem postopanju tukajšnjih sovjetov, sem pri pogovorih z voditelji vsega komunističnega gibanja v našem okraju previdno tipal, kako bi z božjo pomočjo vsaj nekoliko omilil njihovo postopanje. Prilike za to sem imel dovolj. Bival sem namreč v glavarjevi hiši tukajšnjega sovjeta, kjer mi je bilo mogoče, da sem prišel v stik z različnimi njihovimi uradniki, ki so od različnih strani prihajali po navodila in odredbe. Opozoril sem jih, da z moritvijo ne bodo dosegli zaželenega cilja, misijonar misli na cilj, ki ga imajo komunisti za vabo ljudi: izboljšanje položaja delovnega ljudstva, ampak samo s smotnim delom. Zato je treba, tako sem jim razlagal, da bi se vsi državniki in pravni zastopniki ljudstva, poverjeni in izvoljeni od ljudstva samega, sešli in se posvetovali o vseh sedanjih težavah, ki v prvi vrsti tarejo vse delovno ljudstvo. Nato naj bi izdali postave, ki naj bi odstranile dosedanjo neusmiljenost in skopost mnogih bogatinov. Razen dobrih postav jim je potrebna vera v pravega Boga in pokorščina do njegovih zapovedi in njegove volje, kakor jo razlaga kat. Cerkev. S takimi in podobnimi pogovori sem poizkušal vplivati na razdivjane komuniste, da so vsaj tu in tam nekoliko bolj človeško postopali z ujetniki.« P. Baptist se je kot ujetnik neprestano zavedal, da je apostolski misijonar in je smatral kot svojo dolžnost, da tudi v tem položaju kot tak nastopa. Prezanimiva so njegova poročila o drugih takih pogovorih s komunisti in ujetniki. Pa bi se članek preveč raztegnil, če bi jih hotel popisovati.

Modra apostolska gorečnost je p. Baptista skozi vse njegovo dolgoletno misijonsko delovanje vodila, da je vedno uporabljal pravi način misijonskega dela.

Najprej se je zavedal, da se mora čim bolj prilagoditi Kitajcem. Naučil se je popolnoma njihovega jezika, čeprav ga je to stalo mnogo truda. Ves se je vživel v njihovo mišljenje in življenje. Tako, da danes popolnoma z njimi

čuti in trpi. Spoštuje njih staro visoko kulturo in svojim vernikom dovoljuje, da se drže vseh svojih kitajskih običajev, ki so združljivi s pravo vero, n. pr. pri poroki, pogrebu itd.

Pri spreobračanju poganov posveča posebno skrb družinam. Vedno dela na to, da se spreobrne vsa družina. Le če drugače ni mogoče, ne brani tudi posameznim stopiti v Cerkev. Krščanska družina naj bi bila trden temelj novoustanovljene Cerkve na Kitajskem.

Veliko pozornost obrača tudi vzgoji domače duhovščine, ki jo visoko ceni. Takole piše o njej: »Domača duhovščina je velikega pomena za vsak misijon. Nikdar ne more biti tujec to, kar je domačin, naj živi leta in leta med narodom in si prizadeva še tako natančno ga spoznati. Domačinu je vse že v naravi. On pozna dušo svojega naroda, njene lastnosti in potrebe. Zato si jih zna tudi pridobiti. To je ena prednost! Dalje ljudstvo svojemu mnogo prej in bolj zaupa kot tujcu. On ima svoj vinograd tako rekoč že očiščen robidovja, treba ga je samo malo okopati pa je pripraven za plemenito trto Kristusa. Zato domačini tudi zelo uspešno delujejo. Velika škoda, da jih je premalo.«

Med sredstvi pokristjanjevanja in utrjevanja krščanskega življenja daje odlično mesto šolstvu. »Brez šole,« pravi, »je vse misijonsko delo zaman. Ljudstvo mora spoznati naš sveti nauk in si globoko vsaditi v srce njegove večne resnice. Le potem smemo upati, da bo ostalo v času preizkušnje zvesto in živelo po sv. veri, čeravno leto in dan ne vidi misijonarja.« Zato je njegova prva skrb, da v vsakem kraju svojega delovanja ustanovi šolo. Ko se je v letih 1932-34 priglasilo več poganskih družin za sprejem sv. vere, je l. 1943. v svojem področju ustanovil 8 novih šol z okrog 320 učenci in 9 učitelji in eno učiteljico. Zdaj v vojnem času mu je najhujše, da je moral zaradi pomanjkanja sredstev več šol že zapreti. Do l. 1941. jih je zaprl že deset. Pri poučevanju krščanskega nauka mu dobro služijo slike. Posebno važnost polaga na to, da ima vsaka misijonska postaja svoj križev pot, da tako katehumeni in novospobrnjenci nazorno vidijo, kaj je Kristus zanje pretrpel.

Nadalje se zaveda važnosti tiska. Naj nam še o tem važnem apostolatu sam spregovori: »Vsi misijonarji vemo, da pouk, ki ga damo v šoli in cerkvi, ni zadosten. Isto čutijo večje izobrazbe željni in potrebni kristjani, kakor tudi dovtetnejši pogani. Zato zelo pogrešamo bogatejšega misijonskega slovstva, knjig, brošur, časopisov, kolikor moč nizke cene. Toda naša skromna misijonska sredstva nam ne dopuščajo kakega na veliko zasnovanega apostolata, kakor ga razvijajo bogato podprte protestantske sekte. A kolikor le moremo, storimo tudi v tem oziru. Patri lazaristi v Pekingju so si zamislili skromen in zelo uspešen tiskovni apostolat. V podobi enolistnih letakov so začeli izdajati pridige ter razne za kristjane in pogane primerne nauke. Doslej je izšlo 176 takih letakov. Jaz sem jih doslej mogel od 176 nabaviti le tri najbolj primerne za moje razmere, da sem mogel kakih lačnih duš postreči. Prepričan sem, da bodo ti tiskani apostoli v marsikatero lačno dušo zasejali zdravo seme zveličavnega nauka, kristjanom poglobili versko znanje, poganom pa razpršili njih predsodke.«

In končno naj še omenim njegovo skrb za zapuščene otroke, bolnike in reveže. Vsa ta dela ljubezni uporablja, da pripravlja srca za sprejem sv. vere. Skozi vsa leta, kar je na Kitajskem, so mu pri srcu otroci, ki jih matere zavržejo. V njegov neposredni delokrog spada osrednji

Brezmadežna. Štefan in Janez Šubic, 1884.

zavod sv. Detinstva, kjer zbirajo zavržene otroke. Od avgusta 1929 do konca februarja 1930 je krstil v tem zavodu 150 deklic. Poleg zavoda sv. Detinstva ima na skrbi tudi veliko pogansko ubožnico, v kateri je 700 bolnikov. Te večkrat obiskuje in jih razveseli s kakim priboljškom, da se jim odpro srca za sv. vero. V tem oziru ima lepe uspehe. Tako je n. pr. od avgusta 1928 do febr. 1930 sprejelo sv. krst 300 bolnikov. Poleg tega se na njegovo misijonsko postajo zateka veliko število revežev, ki jim po možnosti pomaga. Poleg tega uporablja vestno vsa druga dušnopastirska sredstva: delitev zakramentov, pridige in hišne obiske.

Vse njegovo misijonsko delo zaliva neprestano njegova molitev in žrtev. A tudi molitev in darovi njegovih prijateljev in dobrotnikov in dobrotnic v domovini. Vsi, ki so mu nudili v dolgih letih njegovega misijonskega delovanja duhovno ali denarno pomoč, so delničarji njegovega dela in bodo z njim prejeli nebeško plačilo.

P. Marijan Valenčak O. F. M.

PROŠNJA ZA MISIJONE

Oče naš večni —

Ti ustvaril si zemljo, in z voljo presveto ji vdahnil življenje, položil kot biser med zvezde v vesolje. Iz

zemlje naredil si naša telesa, iz diha si svojega dahnil nam duše, da bi čakale v prstenih posodah na zemlji in v raju živele v Tvoje češčenje kot angeli v večni ljubezni.

Vso zemljo napolnil si z nami, to zemljo, kjer v Tvojem varstvu naj služimo Tebi, pastirji ob ognjih večernih, in čakamo blažega klica, ko nas boš, Oče predobri, povabil k slavi in miru v svoj dom.

Oče in Stvarnik — Ti veš: bridko je čakanje naše, daleč je k Tebi v nebo. Na trpki zemeljski lehi izgnance Tvojega raja kletve težijo, mučijo žalost in grehi. Kajnovno seme pognalo je v setev strahotno. Satan hodi med nami in žanje veliko žetev. Ti pa, naš Oče, si večno nam dober in večno usmiljen. Sina poslal si k nam s svojo besedo, obljubo odveze in večne zaveze s Teboj. S smrtjo na križu odrešil je Adamov rod, z golgotško lučko k Tebi osvetlil je pot.

Dal si nam zarjo vstajenjske nedelje, dal nam duhovne, milosti Tvoje delivce.

Dal si nam Cerkev, da v njenem objemu se pasemo, Tvoje ovčice. Dal si pastirja, ki v Tvoje naj vodi nas staje.

Bodi zahvaljen, Oče naš večni, da si usmiljen prištel nas izvoljencem svojim.

Naša zahvala pa bo naj Ti prošnja, rotenje in srčna molitev za one, ki v mraku čakajo speva božične noči. Oče, pripelji jih k luči oltarjev.

Milosten skloni se v sence zemlje, kjer mučijo duše se v mraku in grehu. Duše Te čakajo, Oče nebeški; duše, otroci Tvojega diha. Daleč od njih je še Križ, daleč si Ti, pri njih ni svete daritve. Ali boš pustil, Predobri, da ne spoznajo Tvoje ljubezni in

slave? Čakajo duše, klasje zrelo za žetev. Ne satan — božji naj žanjci požanjejo žetev in v žitnice Tvoje letino zrelo neso.

Oče nebeški — že dolga stoletja nabiraš, izbiraš, čez zemske celine pošiljaš delavce svoje na delo za duše. Dolga je vrsta junakov, ki so prislunili Tvojemu klicu, žrtev sprejeli in šli oznanjat besedo resnice, rešenja in svete ljubezni. Križe sadili so v kraje neznane, na novih oltarjih klicali Tebe na svet. Milost šla z njimi je v gozde, pragozde, v puste divjine in tuje otoke. Bili so Tvoji poslanci, bili so pota v nebo.

Tudi med nami izbiral si žanjcev, tudi nas storil si vredne šteti k apostolom svojim. Vero, ki nam si jo dal, ponesli vsaj skromno smo v temo neznanu. Zahvalimo te za apostole naše, te žlahtne sadove domače zemljé.

In vendar zdaj spet ponižno Te prosimo, Oče: Še jih izberi!

Velika so polja in malo je žanjcev za žetev.

Ti veš, saj smo majhni, a Tebi preradi bi dali velikih in svetih ljudi. Izbiraj med nami, pokličí jih v službo. Od doma naj daleč po svetu neso, oznanjajo, hvalijo Tvoje ime.

Tudi pri nas jih natrgaj — kot rože v Cerкви vesoljni naj zmerom cveto, v blagoslov domu in dušam. Duše naj vodijo k Tebi, duše iz smrti in sence, Ti pa doma bodi milosten z nami. Bodo naj znamenje naše zvestobe, Tebi, naš Oče, bodo naj upanje svete zaveze, ki si za vekomaj sklenil jo z nami. Bodo naj križ, ki narodom v senci svetlo zasiže, bodo naj naše darilo in prošnja za Tvoje dobrote. Z njimi se v naše trpljenje razlil bo Tvoj mir, z njimi bleščali bomo kot krona v vesoljnosti Cerkve, ovenčani s slavo borilcev za Tvoje kraljestvo.

Oče, prislunni našemu klicu! Bogata so polja in zrela za žetev! Odberi in pošlji nas s križem v svet!
Severin Šali.

Pridi, pridi, Rešenik!

M. Elizabeta O. S. U.

Kliče te slovenska zemlja,
v strahu in grozo potopljena,
z mučeništvom prepojena.
Nad grobovi kliče, moli,
kot ni klicala nikoli:
Pridi, pridi, Rešenik!

V hištrni ni več kotiča,
kjer je božič gledal doli;
v zrak strme tramovi goli...
Toda srca naša strta
na stežaj so ti odprta:
Pridi, pridi, Rešenik!

Ni rešitve, kakor v tebi!
Pridi Jezus, Kralj božični,
mir prinesi nam pravični!
Smo v bridkosti prekaljeni,
združi nas v ljubezni eni!
Pridi, pridi, Rešenik!

Tvoj naj bo slovenski narod!
Tvoj po veri, po življenju,
po načelih, po stremljenju!
Kralj božični, ti edini
vrni srečo domovini!
Pridi, pridi, Rešenik!

Sv. Družina. Delo Janeza Šubica iz l. 1870. Slika je v cerkvi v Javorjah nad Škofjo Loko.

Ohranimo bratovščino sv. Družine

S čudovito bistrostjo je gledal papež Leon XIII. že pred petdesetimi leti to viharno dobo, v kateri živimo mi. Z modrimi zabranami je skušal odvrniti poplavo hudobije in stisk, ki so imele priti čez svet. Leta 1884. je vpejal molitve po maši zoper naklepe satana in drugih hudobnih duhov. Leta 1891. je izdal okrožnico o rešitvi delavskega vprašanja, preden pride do družabnih prevratov. Leta 1895. je pa razglasil s posebnim apostolskim pismom, naj se uvede in razširi med verniki povsod po svetu — v rešitev krščanskih družin, ki so vragu in njegovim pomagačem posebno trn v peti — bratovščina sv. nazareške Družine. Še istega leta je izposloval škof dr. Missia za ljubljansko škofijo od sv. stolice pravico (privilegij), da se praznuje tudi praznik sv. Družine. Vernikom se je ta praznik močno priljubil in kar brž so se pojavljale po župnih cerkvah in družinskih domovih slike sv. Družine in

vsak večer so se zbirali člani bratovščine pred njimi in se priporočali božjemu vodstvu in varstvu.

Bratovščino sv. Družine čakajo po končanem bojnem metežu še velike naloge. Družinsko občestvo bo treba temeljito prečistiti in prenoviti. Le na osnovi gorečega verskega udejstvovanja v družinah bo mogoče spet upostaviti spoštovanje otrok do staršev, vzbuditi smisel za versko zavednost med mladeniči in dekleti, vestnost v zakonskem življenju, delavnost in zadovoljnost pri gospodarskih in gospodinjskih opravilih. Nič ne bo pomagalo vse pisarjenje in govoričenje o novem redu, če ne bo zgrajen po zgledu Bogu vdanega in krepostnega življenja nazareške družine. Vse dobro in hudo izhaja iz družin.

Ohranimo torej po naših družinah češčenje sv. Družine! Vpeljite ga po domovih, kjer ga doslej še ni bilo! Kakor je našla sv. Družina po prežnanstvu v Egipt spet v Nazaretu svoj mir, tako naj ga čimprej najdejo pred staro in novo podobo sv. Družine tudi naše družine.

Naš največji kat. reformator

Vsi upamo, da bo po razdejanju komunistične revolucije pri nas zavlada verska pomlad s pravo reformacijo našega katoliškega življenja. Je več očitnih znakov, ki nam to po pravici obetajo: posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu, češčenje Srca Jezusovega, velika porast molitve rožnega venca, ozdravljanje družinskega življenja in podobno. Potem pa tista stara krščanska ugotovitev: Kri mučencev je seme novih kristjanov. In mi smo prav danes dobili prve mučence, ki jih je lepo število in ki bodo naši priprošnjiki pred Bogom.

Tako versko pomlad in globoko katoliško reformacijo je naš narod že enkrat doživel v svoji zgodovini. Vodil in izpeljal jo je naš največji katoliški reformator ljubljanski škof Tomaž Hren, ki je vladal škofijo od l. 1598. do 1630. Toda čudno! Ni se kmalu kakemu Slovencu v naši zgodovini zgodila večja krivica kot temu našemu največjemu dobrotniku. Slovenski zgodovinarji so šli žal po isti poti kot ostali zgodovinarji. Zato so že dobo pred Hrenom in njegovo dobo napačno in za katoličane krivično poimenovali. Ime so vzeli od takratnih krivovercev, ki so nazvali dobo pred Hrenom reformacijo, češ da so oni reformirali in obnovili pokvarjeno krščanstvo. Hrenovo dobo in dobo po njem pa so imenovali protireformacijo. Takratno novo versko gibanje ni reformacija ampak revolucija, ker je uničevalo dotakratno katoliško

vero in življenje in je namesto njega postavila krivo vero. Torej katoliške vere ni reformiralo, ampak uničilo, kjer koli je moglo. Zato ni reformacija ampak revolucija. Prav tako zmoten in krivičen je naziv dobe, ki je sledila krivoverski. Imenovali so jo protireformacija. To znači nekaj slabega, reakcionarnega, ki se protivi reformaciji ali obnovi. V resnici je prav to gibanje bilo prava reformacija, ne pa protireformacija.

In prav v tej dobi nastopi v naši zgodovini škof Tomaž Hren. Gibanje, ki ga je započel med Slovenci, je bila katoliška obnova in zato v resnici reformacija in nikakor ne protireformacija. On sam se v svojih spisih pogosto ponosno imenuje katoliški reformator — Reformator Catholicus.

Središče naše katoliške obnove je bil Tomaž Hren, naš največji katoliški reformator. Žal so naši zgodovinarji kakor njegovo dobo tudi njega samega neresnično in krivično opisali. Vedeli so o njem le povedati, kako je kot veliki inkvizitor preganjal krivoversko zmoto, zažigal krivoverske knjige in zapiral krivoverske šole. Kakor da bi bilo to kaj slabega in nečastnega. To je bila vendar njegova škofovska dolžnost. Ali naj mar kot škof pusti, da njegovi katoliški verniki odpadajo od vere in postanejo krivoverci, ki bi z vero prej ali slej izgubili tudi svojo narodnost.

Pa če je preganjal zakrknjence, je spokornike z veliko ljubeznijo sprejemal nazaj v naročje prave Cerkve. Če je zažigal slovenske krivoverske knjige, je oskrbel nove katoliške. Če je zapiral šole, je moral to storiti, da je mladino ohranil v pravi veri. Pa jim je zato odprl nove jezuitske šole, v katerih slovenski jezik ni stal na zadnjem mestu. In prav te šole so vzgojile nove borbene katoličane, ki so v svojem mladem zanosu škofu največ pomagali pri verski obnovi domovine.

Naš veliki reformator je bil v svojem svetem delu neugnjan. Ni ga ovirala zima in mraz, ne utrujenost in bolezen, ne bojazen pred sovražniki. Po cele dneve, da pozno v noč je garal na svojih apostolskih potih. Njegovi tako bogati zapiski v ljubljanskem škofijskem arhivu nam o vsem tem orjaškem delu zgovorno pričajo. Pa nikdar nobene tožbe nad preobilnim delom. Nasprotno! Čim več je bilo napora, tem več veselja. Vsak dan zapiše svoje uspehe in konča zapisnik z *Laus Deo et Mariae* — hvala Bogu in Mariji! Kako vselej ves vesel zapiše, da je pridigoval slovensko.

Da je bil trd, ga nam slikajo po krivici. Res, bil je odločen, kadar je šlo za pravice Cerkve. Če ne bi bil tak, bi mi danes ne bili katoličani in mogoče tudi ne več Slovenci. A poglejmo nekoliko njegove zapiske in njegova pisma. Kolikokrat naletimo na globoko nežnost in čudovito prisrčnost, ki bi jo komaj pričakovali pri tako energičnem možu. Ni bil to brezsrčen inkvizitor, ampak odločen, a srčno dober reformator. Bil je kladivar, ki ni podiral, ampak gradil v veliki ljubezni v gorečnosti. Bil je apostol, ki je ohranil Slovencem največjo dobrino, Kristusov nauk.

Se eno sredstvo je Hren uporabljal pri svoji verski obnovi. Krivoverci so oskrunili vse katoliške cerkve, kjer so jih dosegli. Pometali so iz njih gotske oltarje, kipe in slike, ki bi bile danes neprecenljiv umetnostni zaklad, če bi se bil ohranil. Hren jih je nadomestil z novimi. Razkošno je opremil in oplešal ljubljansko stolnico in svojo gornjegrajsko katedralo. S prisrčno ljubeznijo do Marije je zgradil na svojem posestvu Marijo Nazaret. Neprestano je oskrunjene cerkve spet obnavljal za katoliško bogoslužje, posvečeval je nove cerkve in oltarje. Vse to je lepo po-

Ljubljanski škof Tomaž Hren (1598–1630).

pisal in vsako novo cerkev in večkrat celo oltarje narisal v svoj zapisnik. V velikem veselju nad zmago katoliške Cerkve nad krivoverstvom mu niso zadostovali dosedanja neznatni gotski oltarčki. Novi oltarji so bili mogočni in razkošni, ki jih še danes občudujemo in jim pravimo zlati oltarji. Ti nam pričajo o veselem zmagoslavju slovenske katoliške obnove po prestanem krivoverskem razdejanju.

Pri naši sedanji verski obnovi bomo morali hoditi po Hrenovih stopinjah. Zato ga bomo morali najprej prav spoznati. Popravimo krivico, ki so mu jo delali naši predniki. Kaj je nesrečni Trubar v primeri z velikim reformatorjem Hrenom. Cerkvi odtujeni zgodovinarji so ga umetno dvignili, da so tem bolj ogrdili Hrena. Mi pa bomo Hrena postavili na svetilnik, ki nam bo razsvetljeval pot, po kateri bomo hodili pri naši verski obnovi, ki nas čaka.

Janez Veider.

Tretjerednikom

Za božič naj ima vsak otrok sv. Frančiška, vsaka tretjeredna družina postavljene jaslice, ki so najdragocenejši spomin našega serafinskega očeta sv. Frančiška. Kjer imate postavljeno tudi božično drevo, ga združite z jaslicami! Pri ubožnem betlehemskega Detetu je sveti Frančišek črpal svoje navdušenje za svojo gospo in kraljico: sv. ubožstvo. Ob jaslicah darujmo tudi mi božjemu Sinu težave in pomanjkanje naših dni!

Na starega leta, na Silvestrovo zjutraj ob 6 imamo ljubljanski tretjeredniki zahvalno sv. mašo za vse dobrote v pretečenem letu. Med mašo bo ljudsko petje božičnih pesmi, po maši pa dobe tretjeredniki vesoljno odvezo ali blagoslov s popolnim odpustkom. Zberite se tretjeredniki iz vse Ljubljane!

Vesoljna odveza bo podeljena meseca januarja: Na novega leta dan in na praznik sv. Treh kraljev.

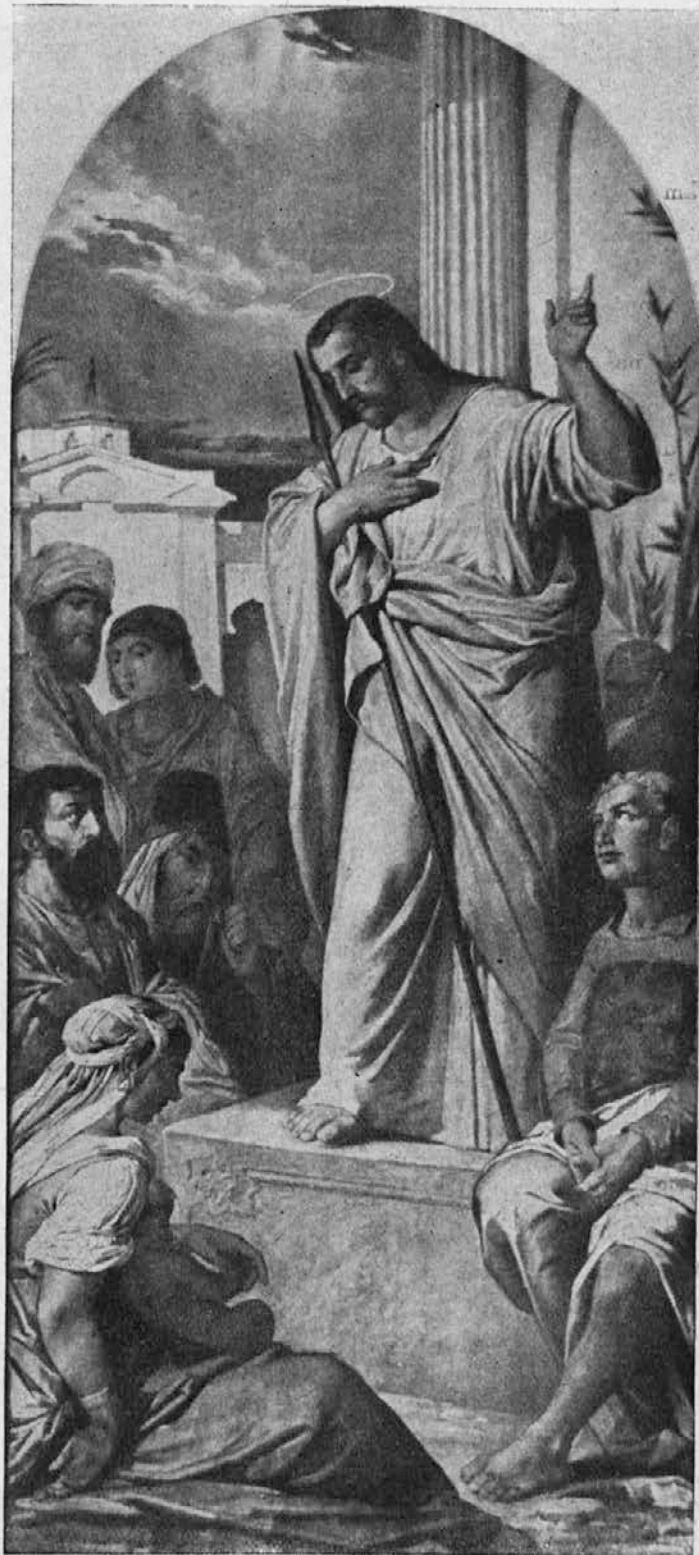
Dnevi popolnih odpustkov za tretjerednike so sledeče dni: 1. jan. Novo leto, 2. jan. Ime Jezusovo, 4. jan. Angela, 6. jan. sv. Trije kralji, 16. jan. sv. Bernard in tovariši mučenci, 19. jan. bl. spoznavalci Tomaž, Karol in Bernard, 30. jan. sv. Hiacinta in 31. jan. bl. Ludovika in Pavla. Pop. odpustek je tudi na dan mesečnega shoda.

Mesec januar je posvečen najsvetejšemu Imenu Jezusovemu. V osmini praznika je vsak dan popolni odpustek za duše v vicah, ako vsak dan prejmete sv. obhajilo. Tretjeredniki naj sledijo slavnemu izročilu reda v spoštovanju Jezusovega Imena. Frančiškan sv. Bernardin Sienski je najbolj goreče razširjal čast tega Imena. Dolžnost tretjerednikov je, da se vedno postavijo proti zlorabi tega sv. Imena.

V molitev so priporočeni naši pokojni: P. Zofron Kozlevčar O. F. M. Umril je 5. septembra kot svetogorski begunec v Strugnano pri Trstu. Dočakal je starost 58 let. V frančiškanskem redu je preživel 41 let. V mladih letih je deloval v raznih frančiškanskih samostanih, zadnjih 20 let pa je oskrboval slovenske romarje na Sv. Gori pri Gorici. R. I. P.

Fr. Generoz Majhenič O. F. M. Na praznik Kristusa Kralja je umrl v frančiškanskem samostanu v Ljubljani dolgoletni upravnik tretjerednega glasila Cvetje. Bil je zelo dober, postrežljiv in spreten samostanski brat. Mnogo se je trudil v upravi našega lista, zato mu bomo ohranili hvaležen spomin in se ga bomo spominjali predvsem v molitvi in pri sv. maši.

Jalovec Maks, veliki Frančiškov križar, akademik je padel v boju zoper brezbožni komunizem. Skozi več let je vestno opravljal pobožnost prvih petkov. Padel je ravno na prvi petek meseca septembra, ko je prej še prejel sv. zakra-

So. Tomaž. Janez Šubic, 1877. Krašnja pri Lukovici.

mente. V Črnem vrhu nad Idrijo je dobil svoj zadnji počitek. Dobrega fanta, ki je tolikokrat prepeval pri tretjerednih slovesnostih, priporočamo v molitev.

Lucija Langerholc, zgledna mati tretjerednica, mati dveh duhovnikov redovnikov in hčere kitajske misijonarke je umrla 14. oktobra za Bežigradom.

Mihvečič Antonija je umrla v Studnem pri Postoini. Bila je luč, ki je svetila celi župniji. Mnogo let je bila vzorna prednica tretjeredne skupščine.

Njihove duše in duše vseh vernih mrtvih naj po božjem usmiljenju počivajo v miru.

Da bi bili vsi eno v Cerkvi in Kristusu...

(Osemnedevnica za zedinjenje cerkva od 18.—25. januarja.)

»En Bog je«, piše sv. Pavel, »eden tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, ki je dal samega sebe v odkupnino za vse.« (I. Tim 2, 5.) »In v nikomer drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mogli v njem zveličati« (Ap. dela 4, 12).

Kristus je torej središče in edino upanje človeštva. Le po Kristusu se more človeštvo vrniti k Bogu. Kristus je luč sveta, je pot, resnica in življenje.

Da bi pa Kristus še bolj zagotovil odrešenje ljudem, je ustanovil Cerkev. Cerkev hrani Kristusova sporočila.

V Cerkvi in po Cerkvi Kristus nadaljuje zveličavno delo odrešenja.

Ker je pa Cerkev Kristusova le tam, kjer je Peter, zato je rimska katoliška Cerkev edino zveličavna Cerkev, zakaj v rimski Cerkvi živi Peter po svojih naslednikih, rimskih papežih.

O katoliški Cerkvi torej velja beseda sv. Ciprijana: »Ne more imeti Boga za Očeta, kdor nima Cerkve za mater...« in podobno beseda sv. Avgušтина: »Nihče ne bo zveličan, če ni ud Kristusov; a zopet nihče ni ud Kristusov, če ni ud Cerkve, zakaj Kristus je glava, a Cerkev telo Kristusovo.«

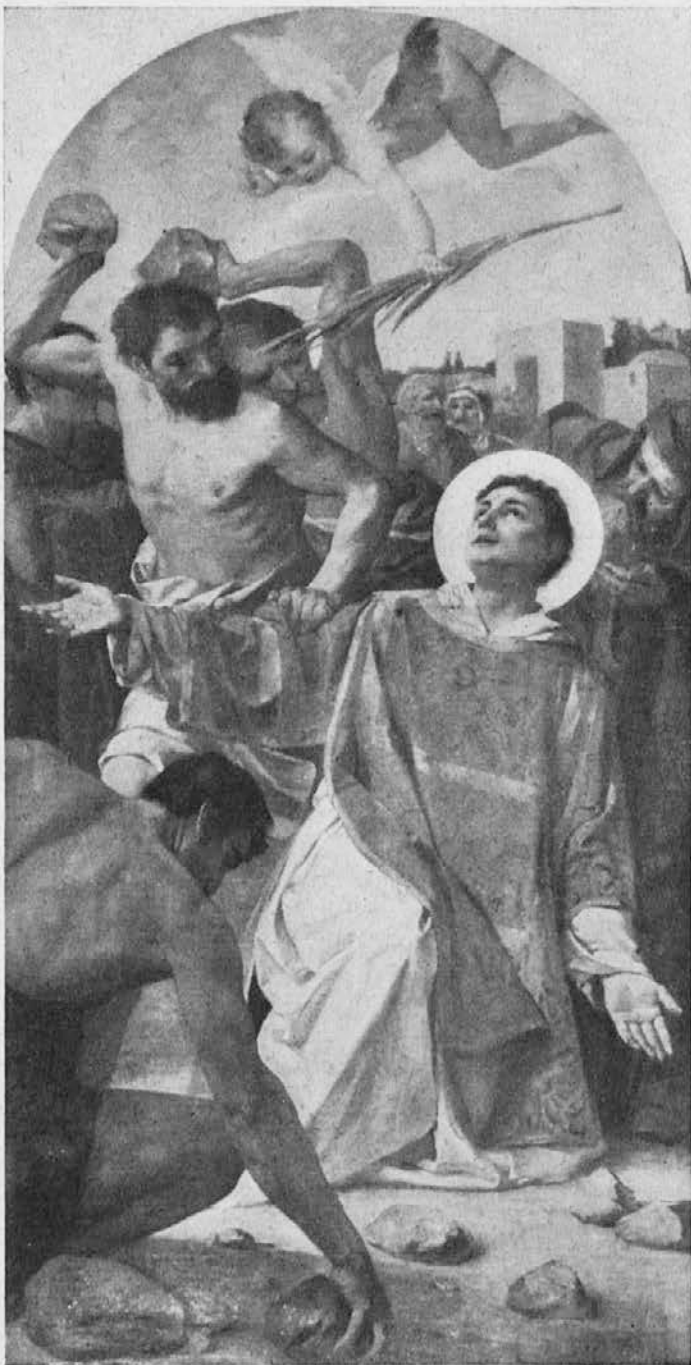
O katoliški Cerkvi torej velja: Zunaj Cerkve ni zveličanja. Toda mnogo, mnogo pa jih živi zunaj katoliške Cerkve. Ali bodo ti vsi zavrženi?

Odgovor je: Ne! — Človeka namreč more rešiti tudi samo duhovna vez, vez želja s pravo Kristusovo Cerkvijo.

Katoliška Cerkev namreč uči najprej glede razkolnikov in krivovercev, da dejansko pripadajo k Cerkvi Kristusovi tudi krščeni otroci protestantov in razkolnikov. Zakaj krst je oni zakrament, ki s svojim neizbrisnim znamenjem pridružuje človeka Kristusovi Cerkvi. Zakramenti pa so sami po sebi, da so le pravilno podeljeni, veljavni. Zato so krščeni otroci protestantov in razkolnikov pravi katoličani.

Ko pa se taki krščeni otroci protestantov in razkolnikov zavedo ter vedoma in hote začno izpovedovati krivo vero in vedoma in hote bivati v razkolu, prenehajo biti dejanski udje katoliške Cerkve, ker prostovoljno pretrgajo vidno vez ene vere in edinstva s katoliško Cerkvijo. — Lahko pa je mogoče, da jim vse življenje nikdar ne pride na misel, da niso morda v pravi Cerkvi. Dejansko so torej izven cerkve, ker se ne pripoznajo za katoličane, obredov in zakramentov katoliške Cerkve se ne udeležujejo, z njenim vidnim poglavarjem niso združeni. Toda neka nevidna duhovna vez jih vendarle veže s katoliško Cerkvijo. Zakaj verujejo v Kristusa Odrešenika in žele biti v njegovi Cerkvi, le neizbežna zmotna je kriva, da tudi dejansko ne poiščejo njegove edino prave Cerkve. Ta njihova duhovna zveza s Cerkvijo Kristusovo je še posebej tesna in popolna, če živijo brez smrtnega greha, torej v milosti in darovih Sv. Duha. Bolj ohlapna in nepopolna pa je ta duhovna zveza, če so grešniki, toda so vsaj vero ohranili. Seveda je njihova vera pomešana z zmotami, toda teh zmot se oni ne zavedajo, torej v veri ne greše; pač pa so o tem, kar resničnega verujejo, zvezani s Kristusom. Razumemo torej, kako se taki zveličujejo. Imajo vero v Kristusa in hočejo in iščejo resnice; čeprav se v veri motijo, vendar po svoji veri in svojem prepričanju prav žive. Če so grešili, skesanega srca pri Bogu usmiljenja in odpuščenja prosijo; z eno besedo: v svoji veri po zveličanju hrepene in vse store ali so vsaj pripravljeni vse storiti, kar bi spoznali, da je božja volja in potreba za zveličanje. Tako moramo verovati, da se zveličajo mnogi razkolniki in krivoverci.

Katoliški nauk pa gre še dalje. Katoliška Cerkev namreč uči, da so z isto duhovno vezjo lahko združeni s Kristusovo Cerkvijo tudi oni, ki niso bili krščeni n. pr. judje. Krst vode more namreč nadomestiti krst želja, ki človeka pridruži Cerkvi z duhovno

Kamenanje sv. Štefana. Jurij Šubic, 1890. Štepanja vas.

vezjo želja. — Morda ne bodo nikdar prejeli krsta vode, a pod vplivom krščanstva, ki ga srečujejo na svoji življenjski poti, posije v njih duše resnica iz Cerkve ter vzbudi v njih srcih ljubezen božjo in s to ljubeznijo se zopet duhovno z ljubezensko vezjo želja združijo s Kristusovo Cerkvijo.

Nauk katoliške Cerkve pa je tudi ta, da se more zveličati tudi človek, ki živi v poganstvu, v kraju, kamor še nikdar ni stopila noga katoliškega misijonarja, kjer še nikdar niso slišali evangeljske blagovesti. Če namreč pogan v daljni divjini živi, kakor mu velevala pamet, ni nobenega dvoma, da mu Bog kakor koli razodene resnico in tudi on se bo duhovno združil s Cerkvijo in v tem združenju z edino zveličavno Cerkvijo zadobil odrešenje in posvečenje.

Seveda naj sedaj nihče ne reče: »Če je tako, je pa vseeno, ali je človek v Kristusovi Cerkvi ali ne.«

O ne! Tako govorjenje bi bilo malo modro. Nikjer drugod namreč tega ni, kar v katoliški

Cerkvi. Božja resnica Kristusova se nikjer drugod ne oznanja čista in neoskrunjena. Veličast službe božje nikjer ne dviga tako venomer src k nebesom. Nikjer ne teče milost iz toliko vrelcev. Nikjer ne sliši duša, ki je skešana nad svojimi grehi, s toliko gotovostjo sladkih besed: »Pojdi v miru, tvoji grehi so ti odpuščeni...!« To je jasno. Katoliška Cerkev je pač tista navadna pot k zveličanju, ki je Bog hotel, da bi hodili po nji vsi ljudje in sicer varno in gotovo. Druge poti so izredne, trše, nevarnejše.

Zato, čeprav katoliška Cerkev ve, da Bog nikogar ne zavrže, kdor ni prej njega zavrgel, čeprav veruje, da se Bog usmiljuje tudi poganov, tudi krivovercev, ki svojega poganstva, svoje zmote niso sami zakrivali, ki si po vesti in veri svoji prizadevajo Bogu dopasti — vendar katoliška Cerkev neprenehoma moli za to in dela na to, da bi vse ljudi pripeljala v popolnost svoje luči, k edinosti prave vere, da bi bil en hlev in en pastir.

In v tem prizadevanju radi podprimo sveto Cerkev tudi mi z osemdnevnicami za zedinjenje cerkva!

Za Sveto noč 1944

Mauser Karel

Skoz blisk in grom govoril si s Sinaja
in v table kamnate začrtal si postave,
tresoč poslušal te je Izrael s planjave,
zakaj tvoj glas ni glas bil blaži iz raja.

Mazilil kralje si in spet v grobe
polagal si jih kot jesen cvetove,
dal Babiloncem v sužnost si rodove,
da mislili so nate sred tegobe.

Preroke si budil, sodnike dajal,
udarjal z gobami in spet zdravil,
besneče narode si sam krotil
in rimsko moč kot trhel hrast omajal.

Noč je molčala in ljudje so spali,
a ti — Otrok — si meril zvezdam pot,
ki si noči, ljudi, zemlje, svetov Gospod —
pastirski ognji so do te dišali.

Ko se dopolnil čas je kakor čaša
pijače grenke zvrhana — si se rodil,
kot otrok nežni si jo prvi pil,
da bi v sladkost prešla grenkoba naša.

Ročica tvoja ni bila črtalo,
ki v kamen je nekoč postavilo sveto
klesala trdo, v blisk in grom odeto,
ki nanjo ljudstvo je drhté čakalo.

Pretrgal si vezi, ki nas nesrečne
vezale so kot hlapce in z ljubezni silo,
spremenil nas v sinove si — odbilo
zavezi stari je za čase večne.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom, v lastni palači
na Miklošičevi c. 6 (nasproti hotela „Union“)

*Sprejema hranilne
vloge v vsaki višini
in jih najugodnejše
obrestuje, daje po-
sojila na vknjižbo
in proti poroštvu.
Posojilnica je bila
ustanovljena leta*

Spiski in zapiski

Beseda o filmski vzgoji

Razmah civilizacije nam je prinesel številna sredstva, ki omogočajo izmenjavanje misli na nov, lažji in prikupnejši način. Neposredno govornica beseda je s tem izgubila na svoji važnosti, čeprav moramo priznati, da je in bo ostala vedno osnovno sredstvo za izmenjavanje človekovih misli, želja in čustev. Vendar je prav pri filmu značilno, kako silen učinek ima na domišljijo; dobro prirejena, spretno sestavljena filmska predstava naredi neprimerno globlji vtis, kakor če bi govornik povedal njeno vsebino ustno, pa najsi bi bil še tak mojster. S tem dejstvom je treba računati in bilo bi usodno, če bi si pred njim zakrivali oči.

Osnova, s katere je treba gledati na vprašanje filma, mora biti ta, da film ni — kakor se to še vedno sliši — že sam po sebi nekaj plehkega in slabega. Tako mišljenje je nazadnjaško in škodljivo. Film je kakor knjiga: lahko je dober, lahko slab. Dober film naredi veliko dobrega, slab film veliko slabega. Tudi drugače je treba gledati na film: podobno kakor na knjigo: ne nudi nam samo estetičnega užitka in razvedrila, temveč mu je navadno pridružena idejna smer o tem ali onem važnem življenjskem vprašanju. Razlika je le ta, da si človek skoraj vsak trenutek lahko izbere knjigo, o kateri sodi, da mu bo prijetna in koristna, medtem ko si filma po navadi ne more izbirati; izbere ga kinsko podjetje, ki pa je tudi samo navezано na filmske posredovalne družbe, te pa na produkcijska podjetja. Občinstvu ostane večinoma samo ena pot: vzdržati se tistih filmov, o katerih velja, da ne zaslužijo našega zanimanja. Tu pa je potrebna globlja vzgoja, po kateri zna človek ločiti zrno od plev, dobro od slabega, pravno od nenpravnega, in se šele na tej podlagi odločiti za obisk ali pa se obiska vzdržati.

In nedvomno smo ravno v vprašanju filmske vzgoje v občutni krizi. Pri nas gredo ljudje gledat vsak film brez razlike in se prav malo sprašujejo, kakšna je njegova vsebina. Zanimaja jih kvečjemu, če je dovolj napet, če je glasba lepa, če nastopa ta igralec ali igralka itd. Idejna vprašanja, ki jih film obravnava, gredo mimo njih — se jim zdi. A to se jim le zdi; v resnici pa jih idejna tendenca neopazno in polagoma docela prešine. Kako tudi ne, saj je podana v lepi, prikupni luči, živo osvetljena z napetimi prizori in prepričljivo dokazana z uspešnim zaključkom! Filmi, ki prikazujejo razporoko — in to se godi zelo pogosto —, ali ki v prikupni luči slikajo zakonolomstvo, ne morejo ostati brez idejnega učinka pri obiskovalcu kina. In vendar na to pomisli malokateri obiskovalec, malokdo se, že opozorjen po kakšnem prejšnjem filmu, vpraša, ali velja ta film videti ali ne. Pomanjkanje kritične filmske vzgoje je res občutno!

Morda je tega krivo dejstvo, da večina ljudi zahaja v kino iz gole želje po zabavi

in jim je zato idejne smeri filma kaj malo mar. Tu ne pomaga drugega kakor v ljudeh zbuditi zavest, da pač ni vseeno, s čim se duhovno hranijo. Drugi, in teh bo najbrž manjšina, pa bi bili zmožni ločiti slabo od dobrega, a so tako nevzgojeni, da se dajo vplivati od javnega mnenja in o vsebini filma — molče, ko ga že ne morejo odobravati. Oboji pa prezro, da je v filmu prav vsebina najvažnejša. Nekateri mislijo, da je film že dostojen in krščanski, če so igralci spodobno oblečeni, če ni pohujšljivih dejanj ali namigavanj, čeprav propagira razporoko ali zagovarja ubijanje neozdravljivih bolnikov. Taka napačna filmska vzgoja je danes med ljudmi že kar široko razširjena. Dejstvo pa je, da so taki filmi najbolj kvarni, ker najbolj nemoralni. Tu imajo posebno dolžnost tisti, ki se tega zavedajo. Javno mnenje o kakovosti filma se namreč vedno ustvarja na podlagi izrečenih sodb. Če je dovolj ljudi, ki s svojo besedo film odklonijo, ga bo odklonilo tudi javno mnenje; še več: polagoma se bo tudi širše občinstvo vzgajilo in kritično presojal film ne le po njegovih zunanjih mikih in duhovnostih, temveč predvsem po njegovi idejni vsebini. In prav to je treba doseči: vzgojiti ljudi h kritičnemu presojanju, saj to je tudi najvišja odlika človeka: da more vsako stvar razumsko presoditi in ločiti dobro od slabega. G.

Mladina pri misijonskem delu

Tudi v borbo za kraljestvo Kristusovo na zemlji, za pokristjanjenje poganškega sveta se je pri nas vpregla mladina, združena v dijaških misijonskih krožkih. Ti mladi dijaki in dijakinje so se že doslej izkazali kot izvrstne čete misijonskega zaledja. Po teh borbic, ki moramo biti nanje ponosni, se bo zanesla misijonska misel in misijonska vnema v širše inteligentne kroge in zajela tudi tiste plasti našega naroda, ki se do zadnjih časov za prepotrebno delo na polju katoliškega misijonstva niso ne ogrevali in tudi ne brigali, kakor da jih nič ne zadeva.

Kaj zmore mladina, ki se po načrtu misijonsko izobrazuje, nam pričajo zgovorno naslednja poročila:

Ob letošnjem binkoštnem prazniku, ki ga zadnje čase imenujemo tudi misijonski čas razpisnik bolnikov, so dijaki in dijakinje misijonskih krožkov v Ljubljani organizirali obiske bolnostnikov po javnih in zasebnih bolniških zavodih in sanatorijih, za kar so jim bila vodstva — kar hvalno omenjamo — močno na roko. To karitativno in človekoljubno delo so izvršili iz najplemenitejšega namena: hoteli so bolnike opozoriti, naj zlasti na to nedeljo darujejo svoje križe in trpljenje, pa tudi sv. obhajilo na korist katoliškemu misijonu.

Obiskali so nič manj ko 1950 bolnih in betežnih oseb. Bili so pri večini prav toplo in v umevanjem sprejeti. Bolnikom

so darovali podobice in tiskovine s pomeni tega darovanja ter z molitvijo, ki naj bi jo bolniki vsak dan opravili.

Na ta način morejo bolniki, ki voljno prenašajo svoje bolezni in nevšečnosti, koristiti misijonu svete Cerkve.

Na misijonsko nedeljo, ki skuša vsem vernikom vsaj nekoliko zbuditi misijonsko vest in zavest, je bilo zopet naše katoliško dijaštvo povsod v prvih vrstah na delu. Misijonska dijaška zveza je organizirala prodajo misijonskega tiska pred cerkvami in po nekaterih bolnišnicah. Popoldne pa so dijaki in dijakinje napolnili prostorno frančiškansko dvorano v Ljubljani in v umevanjem razpravljali o vprašanjih, ki zadevajo misijonstvo katoliške Cerkve.

Tudi slavnostno misijonsko zborovanje istega dne, pri katerem smo videli udeležence vseh slojev in stanov, je imelo letos novo lice. Resnemu shodu so bile izbrane resnobne pevске misijonske skladbe, ki jih je izvajal dijaški dekliski zbor z enako resnostjo, kakor tudi s prožnostjo in točno izvežbanostjo.

Na govorniškem odru je nastopil letos prvič laik-inteligent, in sicer primarij javne bolnišnice dr. Meršol, ki je v lepih besedah opisoval, zakaj, kako in koliko more in mora sodelovati zlasti razumnik pri misijonskem prizadevanju katoliške Cerkve.

Nato je v navdušenem govoru razložila krščanska mati, žena ravnateljice dr. Prijatelj, kakšno vlogo imajo in naj prevzemajo tudi katoliške žene vseh krogov pri reševanju misijonske naloge v zaledju in v misijonih na poganškem svetu.

Posebno je pa zapalil ogenj misijonskega navdušenja duhovnik Misijonske družbe v Ljubljani, Fr. Sodja, C. M. Govornik je najprej razložil, kako napačne, po enostranskih spisih ali po bujni domišljiji ustvarjene ter z romantičnim okvirjem opremljene pojme o vnanjih misijonih in misijonarjih imajo mnogi ljudje še danes. Misijonstvo med poganškimi narodi imajo za neko romantično udejstvovanje, za katero so poklicani — tako sodijo ti nepoučenci — samo izredni izvoljenci. Sami pa ostanejo ob strani, berejo morda ali poslušajo poročila o misijonih kakor o stvareh, ki se njih ne tičejo.

Ti ne pomislijo, da svet povsod napreduje, da so n. pr. na Japonskem pismeni skoraj vsi prebivalci, da imajo sila razvito slostvo góri do univerz, da imajo svojo visoko kulturo, razvito slostvo i. dr. Misijonar mora biti torej vsestransko oborožen z znanjem kot duhovnik in kot izobraženec, ki pozna kulturne razmere, govori tuje jezike in zlasti jezik dotičnega naroda; potem šele more misliti na to, kje in kako bo dobil potov in priložnosti, da bo zastavil svoje misijonsko zvanje.

Mi pa smo dolžni sodelovati. Za to nas ni treba priganjati, če imamo res katoliško srce, če smo celi katoličani. Pojma dobrega, torej celega katoličana si pa ne moremo lastiti, če se sodelovanju pri delu za vnanje misijone odtegujemo. Katoliško srce je obenem misijonsko srce. Katoliško misliti, katoliško živeti se pravi misijonsko misliti, misijonsko živeti, kajti beseda »katoliški« pomeni v našem jeziku toliko kot »vesoljni«, »občestven«, »splošen«. Kdor res

katoliško misli, čuti, bo delal za splošnost, saj je član tiste duhovne matere Cerkev, ki jo je sam Sin božji ustanovil za vse ljudi, za vse čase in za vse kraje.

Gotovo smo se doslej premalo zavedali, da smo vsi in da moramo biti vsi misijonarji in misijonarke v širšem pomenu besede. Kakor ob vojnem času ne gredo vsi vpoklicanci na fronto, marveč so dodeljeni številni tudi za raznovrstna dela, ki so v zvezi z istim ciljem prav tako potrebna kakor vojskovanje v prvih frontnih vrstah, — tako nekako je tudi v misijonski borbi za kraljestvo Kristusovo. Ta borba, ki si mora prisvojiti vse narode, traja že dva tisoč let in ne bo končana, dokler ne bo ena čreda in en pastir.

V to borbo smo torej pozvani tudi mi, saj smo otroci svete matere Cerkev, ki ji moramo pomagati, da jo bodo spoznali in priznali po volji Kristusovi vsi narodi. Ta vojska je totalna in se ji ni mogoče odtegniti. Bori se pa ne z morilnim ali krvavim orožjem, ampak z orožjem resnice, pravice in milosti.

Z nami se bori nebo, saj molimo v apostolski veri: »Verujem v občestvo svetnikov.« V tej skupni borbi so tudi še vedno z nami svetniki, ki so že zmagali in prešli odlikovanje, kakršnega svet ne more dati: krono zveličanja. Tudi mi se jim bomo pridružili, če bomo vztrajali do konca kot zvesti vojščaki. —č.

Petdeset let mašnik

* Pred 50 leti je naš veliki učenjak in modroslovec, dr. Aleš Ušeničnik, prvokrat opravil najsv. daritev v Rimu, kjer je po sedmih letih modroslovne in bogoslovne priprave prejel zakrament sv. mašniškega posvečenja.

Dne 28. oktobra 1944 je slavil sicer skromno — kakor ga je sama skromnost — svoj zlatomašniški jubilej, ob udeležbi najodličnejših zastopnikov našega znanstvenega sveta, številnih prijateljev in vernikov, ki ga spoštujejo kot velikega, odličnega moža po delu, učenosti, nesebičnosti in vzornosti v zvanju Kristusovem. Za svoj 50 letni jubilej je prelat dr. Aleš Ušeničnik, univ. prof. v p., podaril slovenskemu narodu zbirko svojih najvažnejših razprav, ki je zahtevala 12 velikih knjig. To je prekrasna zbirka, ki je nanjo ponosen vsak slovenski izobraženec. V teh knjigah je naš zlatomašnik dr. Aleš postavil trdne temelje zlasti slovenski doraščajoči mladini, ki hoče žrtvovati vse svoje moči za to, da bo tudi pri nas zavladal v vsem javnem, družinskem in zasebnem življenju Kristus Kralj. C.

† dr. Janez Krek častilec Matere božje

V »Slovenca« z dne 8. oktobra 1944 str. 231 piše ob obletnem spominu Krekove smrti njegov najboljši poznavatelj gimn. ravnatelj J. Dolenc med drugim sledeče:

Morebiti je prav, da danes, ko se Ljubljana zgrinja okoli brezjanske Matere božje kakor še nikdar, spomnimo, kako velik, kako zaupljiv njen častilec je bil tudi Krek.

Lep primer imamo za to v pismu novomašniku Ludoviku Dostalu z dne 30. junija 1908.

Mnogim bo znano, da je Krek imel 23. julija leta 1888. novo mašo na Brezjah ob enem s svojim prijateljem Matijo Slakom in da sta bili to prvi novi maši na Brezjah. O tej novi maši je pisal dr. Krek novomašniku Dostalu, ki ga je prosil, naj mu pridiga:

»Dne 23. julija bo 20 let moje nove maše. Vam, samo Vam, za novomašni odpustek razkrijem tajno, kje je iskati malo uspehov, kar pravijo, da jih ima ta pest časa, kar delujem. — Moja prva intencija je bila: ad int. B. M. V. (v namen blažene Device Marije, op. p.) In vsaj meni je jasna vzročna zveza med to intencijo in med novim svežim življenjem na naših tleh.«

Povsem naravno je, da je dr. Krek, ki je imel tako globoko prepričanje o Marijini pomoči za svoje delo, vzbujal zaupanje do Matere božje tudi v drugih. Priča zato nam je n. pr. Prolog k vseslovenski delavski slavnosti dne 28. maja 1899, kjer sta med drugimi kriticami tudi sledeči:

— — — Križ vam je potni les,
cilj domačija;
Vanjo privede Vas
Mati Marija!

Vsemorilne, vsepobojne, burne, strašne so novice, ene pa ne prinesejo nam novice golobice: te novice, da bi četa, ki ob križ se sveti opira, ki pod varstvom se Marijinim v boj za svoje vzore zbira, da Bogu vdana zveza, Materi nebeški zvesta, kdaj propadla, kdaj zastavi svoji bila bi nezvesta (gl.: dr. J. Ev. Krek: Izbrani spisi IV. zvezek 1933, str. 52—53).

Podobno ljubezen in zaupanje do Matere božje, ki ga je gojil dr. Krek v svojem srcu in hotel vcepiti tudi drugim, nam razodeva tudi pesem-prigodnica: Mati na Brezjah, ki jo je bil sestavil o priliki Marijinih slavnosti za može in fante na Brezjah 4. in 5. maja 1904 (gl. Bogoljub 1904, str. 192).

Povsem tem nam bo umljivo, da se je ljubezen Krekova do Matere božje raztezala tudi na družbe, ki so posebej posvečene čiščenju Matere božje, to je na Marijine družbe. »Večkrat mi je izjavil« tako poroča † dr. Alojzij Merhar, »kako ceni kongregacije, ki bodo mogle še naprej spolniti socialne naloge v smislu navodil sv. Cerkve.« »Vse je prav in lepo«, tako mi je opetovano govoril, »vse je prav in lepo: umetnost, telovadba in šport; toda lačnemu človeku je treba najprej kruha. Mislim, da sme naše socialno gibanje predvsem zaupati v kongregacije«. Ko je svoj čas opustil »Mlekarno pri Bavarskem dvoru« v Ljubljani, je hotel čisti preostanek nakloniti za »Marijin dom«, ki naj bi se za kongregacije zgradil v Ljubljani. Neopravičen pomislek nekaterih merodajnih činiteljev je žal to preprečil. Tudi sicer se je dr. Krek skazal dobrotnika zlasti dijaških kongregacij (gl.: Dr. Jan. Ev. Krek o Mariji. Spominska beseda ob 20 letnici njegove smrti. Vzajemnost 1938, str. 54).

Tudi dr. Krekova Vestfalska pisma iz leta 1898. nam pričajo, kako zelo je uvaževal pomen in korist Marijinih družb. V XV. pismu govori o svojem načrtu glede Marijinih družb za slovenske izseljenke v Porenju sledeče: »— — — Pisal sem že v enem svojih pisem, da je tudi za Slovence edina rešitev, če se tesno združijo s cerkveno farno organizacijo. Zato skušam pridobiti može in mladeniče, da

bi v posameznih farah osnovali svoje Marijine družbe; žene pa naj bi vstopile v družbe krščanskih mater, ki so (tukaj) uvedene povsod. S tem dobe nekaj svojega: svoj prostor v cerkvi, svoje mesto pri cerkvenih procesijah, svoje določene čase za prejemanje svetih zakramentov. Cerkevne Marijine družbe so tudi zato zelo koristne, ker bodo omogočile večkrat kako skupno pobožnost v domačem jeziku. Ob nedeljah popoldne se bodo Slovenci potem češče lahko zbirali molitve. Domači duhovnik — voditelj družbi — bo rad postregel in jim podelil blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. A tudi sicer se bo mnogo plodnih misli rodilo v teh družbah: varčnost, skrb za dobre knjige, duh medsebojne ljubezni in krščanske vzajemnosti. Upam, da se mi posreči po dogovoru z župniki in zaupniki možni tudi taki organizaciji pomagati na noge.« (Dr. Jan. Ev. Krek: Izbrani spisi, IV. zvezek, str. 162).

Tri so čednosti

ki so nad vsemi drugimi: vera, upanje in ljubezen. Pa so na žalost dostikrat okrnjene ali pa na slabih nogah tudi pri teh, ki se ne štejejo med površne katoličane. Premalo živa in premalo trdna je vera, preveč omahljivo in šepavo je upanje; ljubezen do Boga je pa po navadi še najbolj v kot potisnjena, saj moramo vedeti, da o pravi ljubezni še govora ni tam, kjer vlada greh.

Isto pomanjkanje si moramo očitati, če imamo pred očmi predobro srednico, našo najmilejšo Mater Marijo. Njena moč, njeno velikodušno materino Srce, njeno usmiljenje in ljubezen do grešnikov in trpečih, zlasti pa do vernih otrok katoliške Cerkev nam je dovolj znana. Sveta Cerkev nas neprestano priganja, naj se trdno zaupamo njenemu varstvu. Toda vkljub temu mnogi nimajo pravega in neomajnega zaupanja na Marijino varstvo in pomoč. Besede in dejavnost pri mnogih ne korakajo vstric in se dostikrat krhajo.

Omahljivi, nezaupni, slaboverni in površni naj se zato kateri koli dan potrudijo, če morejo, v stolnico, pa naj opazujejo procesije častilcev »Marije Pomagaj!«, ki se vrste uro za uro in sicer iz vseh stanov, — pa se bodo prepričali o njih verni in globoki pobožnosti in neomajnem zaupanju do nebeške Zaščitnice. Potolaženi bodo. V njih srcu se bo pa ukresala ista ljubezen in isto zaupanje do Marije, ki je »Pomoč kristjanov«. Ta naša verska zavest in skupnost nam bo v tem zanesljivejše poročstvo, da nas bo Marija varovala dušnih in telesnih nesreč tudi za naprej. Posredovala bo, da nam bo ohranjena vera naših očetov in da se izognemo najhujši nesreči: modernemu poganstvu.

Naše zaupanje in naša ljubezen do Brezmadežne je že doslej naklonila očitno varstvo zlasti ljubljanskemu prebivalstvu, morda vprav zastran velikega števila dobrih Marijinih otrok. Trdno se zanesimo, da tudi za naprej ne bomo zapušteni, zato pa živimo res z Marijo! Naši Materi Mariji ne manjka ne moči ne volje, saj je Kraljica nebes in mati usmiljenja. Sv. Bonaventura kliče: »Obrni se k Mariji v vsaki stiski, nevarnosti in bridkosti kot k najvarnejšemu zavetju.« C.

Knjižna poročila

Glas iz vic. Iz francoščine prevedla M. Elizabeta O. S. Urs. Glasnikova knjižica zv. 18. Strani 95. Stane broš. 15 lir. Knjižica vsebuje navodila za duhovno življenje in za doseg popolnosti, ki jih je govorila skozi 16 let v vicah trpeča duša umrle redovnice M. G. živi redovnici sestri M. d. l. C. Le-ta je vse, kar je slišala, natančno zapisovala in te zapiske imamo tu pred sabo. Verodostojnost prikazovanja te duše je zgodovinsko spričana. Seveda gre takim dogodkom samo tolikšna vera, kolikor je dokazana. Da je tako razmerje med dušo na onem svetu in živim človekom po božjem pripuščanju možno, se ne more dvomiti, da si Bog le zelo redko uporablja tako izredna sredstva, s katero vodi to ali ono dušo h krščanski popolnosti.

Ko bi vsa ta navodila, ki jih daje v vicah trpeča duša svoji še živi sestri, brali v kakšnem ascetičnem učbeniku, bi jim pač ne posvečali nobene izredne pozornosti. Iz teh navodil pa veje neposredno duh večnosti, osvetljuje jih ogenj v vicah, daje jim svoj pečat trpljenje na onem svetu se pokoreče duše. Navodila in navseti pa prihajajo od duše, ki iz onostranstva gleda na vse podrobnosti vsakdanjega življenja, jih iz lastnih bolečih preskušanj ocenjuje po večnostnem vidiku ter jih postavlja na pravo mesto. Poleg vsega tega odseva iz teh navodil tudi tisto nadnaravno razsvetljenje, ki ga mi na tem svetu nimamo v takšni meri, kot ga imajo Boga ljubeče duše na onem svetu. Zato na bralca, ki ima vsaj nekaj čuta za napredek v duhovnem življenju, izredno globoko, dobro in koristno vplivajo.

Seveda pa se moramo vedno zavedati, da so to vendarle navodila, ki so dana neki določeni duši in samo zanjo, zato bi napačno ravnal, če bi se hotel kar do podrobnosti ravnati po njih kdo drugi. Nobena duša ni drugi povsem enaka, kakor tudi življenje dveh ljudi ni nikoli popolnoma enako. Bog se ne ponavlja in vsako dušo po svoje vodi k zveličanju. Dobro in koristno je torej ta navodila prebirati in razmišljati, toda treba jih je prilagajati svojim dušnim potrebam in zmožnostim primerno. Zato tudi M. G. pravi nekoč svoji sestri (str. 25): »Dobri Bog ne zahteva od vseh iste popolnosti. Zatajajte se in ne izprašujte, če delajo drugi to, kar delate vi; tega Bog od njih ne zahteva.«

Knjižico toplo priporočamo v prebiranje in premišljevanje. Kdor jo bo prav bral in razmišljal, bo imel od nje velike duhovne koristi. Zmotil pa se bo tisti, kdor bo hotel iz knjižice nasiti samo svojo radovednost, »kako je na onem svetu«. Zal, da preveč filmsko izbrani naslov vzbuja to nezdravo radovednost. Z.

Škof Baraga. Vojni čas s trdimi križi, ki se množe iz dneva v dan nas priganjajo, da iščemo rešitve. Kaj je bolj naravno, kakor da se skupno in z zaupanjem obrnemo tudi do svetniškega škofa Baraga, ki je naš in nam je kot slovenski rojak najbolj blizu in najbolj naklonjen. Ni dvoma, da sočustvuje z nami v teh burnih dneh. Obrnimo se k njemu z gorečimi prošnjami. Naj se usmiljeni Bog ozre na nas trpeče siromake prav z ozirom na posredovanje svetniškega škofa Baraga. Naj ga poveljača z očitno ču-

dežno pomočjo, da se bo potem pospešilo delo za njegovo beatifikacijo.

Da bi se slovensko ljudstvo tem bolj ogrelo za te namene je uredništvo Salezijanske knjižnice oskrbelo točen opis življenja in delovanja našega misijonskega apostola Baraga v št. 255.

Baragove devetdnevnic, ki smo jih opravljali po naših cerkvah, so pa izraz našega zaupanja in naše ljubezni do njega, ki upamo, da ga bo dobrotljivost božja kmalu s čudeži poveljala. C.

Nebeški ključ. Nenadna smrt, hitra ločitev s tega sveta... Kdaj je bilo takih primerov več ko danes? Srečen bolnik, ki je vse dušne in telesne zadeve pravčasno uredil in lepo pripravljen prejel sv. zakramente, preden je smrt prestrigla nit življenja. Vsakdo pa, ki ga zadene nesreča nagle smrti, da ne more prejeti zakramentalne odveze in ne svete popotnice, ima vendar še na ponudbo pomoči v popolnem kesanju, da se reši.

Popolna ljubezen do Boga — grešnika v trenutku očisti, kakor hitro jo obudi. Iz te ljubezni se po sebi vname popolno kesanje, ki človeka opraviči, še preden se spove. Če grešnik, ki je obudil popolni kes, še ostane pri življenju, je namreč dolžan iti k spovedi in se obtožiti grehov, četudi so mu bili s popolnim kesanjem odpušteni; če tega ne stori, je zapadel novemu grehu, ki mu vzame posvečujočo milost in ga zopet oropa otroštva božjega.

Vse to in še marsikaj važnega o popolnem kesanju je točno opisano v salezijanski knjižici št. 256. z naslovom »Nebeški ključ«. Četudi so verski časopisi zadnja leta, ko živimo v takih nevarnostih, že nudili mnogo pojasnil o popolnem kesanju, je vendar prav, da je vsakemu pri roki. Knjižica lahko pripomore, da ga ne bo človeka, ki bi v obupu umiral, četudi mu ni mogoče prejeti sv. zakramentov. C.

»Družinska Pratika« za leto 1945. je najpriročajši in najpreglednejši koledar in z vsemi številnimi dodatki izredno zanimiv. Dnevni godovi so dobili 20 novih svetniških sličic s posebnim ozirom na novejšo slovanske vzornike. Pratika služi in ustreza pouku, gospodarskemu napreduku, znanju, radovednosti, zabavi, hoče pa tudi dvigati krščansko življenje med Slovenci, ki naj bi živeli v duhu cerkvenega leta. V to službi navedba nedeljskih evangelijev, da vsakdo zlasti še bolnik lahko že doma prebere dotični odlomek iz Sv. pisma. V novem letniku Pratique so navedeni tudi podatki za prazniške evangelije.

Za vse leto so označeni tudi postni dnevi, dnevi pritrgranja v jedi in strogi postji, četudi je za sedanji vojni čas dano v ljubljanski škofiji obsežno postno polajšanje, tako da imamo samo dva posta (stroga) in sicer na pepelnico in na veliki petek. Pratika je vključ temu ohranila staro označbo posta in postnih dni, da se zlasti v teh usodnih dneh zavedamo, kako potrebno nam je tudi z žrtvami in zatajevanjem posredovati pri Bogu za mir in boljše čase.

Pri tej priložnosti opozorimo zlasti na naslov v Pratici str. 34: »Ne veste ne ure ne dneva.« Opozorja te, kako se obudi popolno kesanje. Danes se tolikokrat ponavljajo primeri nagle, neprevidene smr-

ti ob alarmih, zaradi grozovitosti komunistov i. dr., ko ni mogoče prejeti zakramentalne odveze grehov. Za take primere se mora človek pripraviti, in vezbati v obujanju popolne ljubezni do Boga in popolnega kesanja, ki izvira iz popolne ljubezni. Kdor namreč obudi popolno kesanje, se mu takoj odpuste tudi smrtni grehi, še preden se jih je spovedal. Seveda mora skleniti, da se bo tudi pri spovedi obtožil svojih grehov, ako ostane pri življenju. C.

Grobovi

Eno in drugo je pripomoglo, da je umrl po dolgotrajnem bolehanju, ki mu je bil vir oslABLJENO srce, nadžupnik mengeški, Janko Sušnik. Smrt ga je prehitela ne med ljubljenskimi farani, marveč v Ljubljani, kamor se je bil zatekel po ukazu sedanjih razmer. Sele po pogrebu se je oglasil župnijski zvon v Mengšu, ki je oznanil dobrim vernikom, da se je njih dušni voditelj za trajno poslovil. Rajni gospod je bil tihega, mirnega značaja, skromen, a vztrajno delaven in vnet delavec v vinogradu Gospodovem, prav kakor njegov rajni stric, kanonik J. Sušnik. V vseh duhovskih službah se je odlikoval kot zgleden in vesten dušni pastir, ki je ljubil svoje ovčice. R. i. p.!

V letih srednje starosti je bil po dolgem bolehanju poklican med rajne stolni kanonik ljubljanski dr. Gr. Žerjav, bivši profesor-katehet in bivši stolni pridigar. Pokojni je bil močno nadarjen, a obtežen z boleznijo, zato je bil več let hladnega in tihega značaja in živel nekako odtegnjen vnanjemu svetu. Začuda mirno in vdano je prenašal trpljenje zadnjih mesecev. Bog mu daj večni mir!

V častitljivi starosti sta odšla k Bogu po plačilo biseromašnik Ivan Šašel in zlatomašnik Mihael Klančnik, član misijonske družbe. Biserni mašnik Šašel, ki je daleč preživel svojega rainega bratraduhovnika, je znan kot sodruknik vseh katoliških časopisov. Tudi »Bogoljub« je prinašal več let zanimive pregovore, ki jih je zbiral leta in leta med narodom. Pokojni je bil ljubitelj narave; zasledoval je odhod in dohod ptic selivk, poročal o prvih cvetkah, zadnjih jagodah, o zanimivostih v vremenu i. dr. Velikemu Slovencu, zvestemu čuvarju narodnih izročil, zbiratelju narodove modrosti naj Bog bogato poplača!

Rajni M. Klančnik je bil pa v prvi vrsti misijonar med slovenskim ljudstvom, saj je v 53. letih mašništva imel čez 500 ljudskih misijonov, poleg tega pa vodil mnogo duhovnih vaj in tridnevnic. Sedež njegovega delovanja je bil pri Sv. Jožefu nad Celjem in Miren pri Gorici. Koliko dela, žrtvovanja za rešitev duš! Bog vsevedni mu je gotovo naklonil prelepo krono v nebesih.

Zahvala. Dne 5. oktobra t. l. so komunisti nasilno odvedli mojo sestro. V tej stiski sem se zatekla k svetniškemu škofu Baragi. Pričela sem takoj devetdnevnic v ta namen in obljubila, ako bom uslišana, zahvalo tudi priobčiti. Ko sem prvega dne te devetdnevnic 10. oktobra zvečer molila rožni venec, nenadoma potrkna na vrata spalnice gospodinja in vsa vesela pripelje v sobo rešeno sestro. Zvesta obljubi izrekam po Mariji Pomagaj škofu Baragi najprisrčnejšo zahvalo! — P. M.

OB ROKI BOŽJEGA PRIJATELJA

Fr. Bazilij Valentin O. F. M.:

Misijonarji pa taki!

(Risbe Debeljak Ludvik.)

Popoldne se je že bližalo koncu in mrak se je spuščal na zemljo. Oblačno je bilo, kazalo je za nevihto in morda so bili Zdešarjevi otroci prav zato tako nemirni in nagajivi, da jih je morala mamica, ki je pristavljala večerjo, že tretjič pokarati. Končno so le prenehali s prehudim vriščem.

»Kaj naj počnemo?« se je oglasil Jurko, podprl glavo z rokama in razmišljal.

»Hm! Jaz bi se šel 'kapucinarčka', ali ne?« je predlagal Jožek, a mu je Marija takoj pobila željo, češ da prav on pri igri vedno goljufa. Tudi fantov drugi predlog, naj se gredo trgovce z blagom, ni obveljal.

»Pa nič!« se je namrdnil. »Se grem pa bankirja.« In nesel je v kot stol, vzel iz omare svoj hranilnik, ga odklenil in stresel zvenketajoče novce iz njega. Pričel je šteti svoj prihranjeni drobiž...

»Koliko sem pa že jaz prihranila?« je postala radovedna Marija. Segla je po svojem hranilniku in kmalu so jo posnemali vsi ostali. Še osem ročic se je stegnili na omaro po »težke blagajne«. Zaškrtali so ključki in odprli so se skrivni zakladi: hišica, skrinjica, debeli prašiček, psiček in petelinček so stresli svoje bogastvo na mizo.

»Ená, dve, tri in pol, ... deset, ... šestdeset! ...«

»Tri, ... štiri, ... osem in deset centezimov ...«

Drugi drugega so prehitevali v štetju in velikosti števila ter veselo vzklikali, kajti očka je vsakemu ob koncu šolskega leta skrivaj vrgel petdesetak. Končno je imel vsak pred seboj preštet kupček, »bankir« Jožek pa se je zopet vrnil iz kota ter prinesel na mizo svoj denar.

»Kdo ima največ?« je vprašala radovedna Ivanka. »Jaz imam šest in osemdeset lir.«

»Hej! Jaz pa čez sto,« se je zasmel Peter.

»A jaz tri in sedemdeset. — Pa glejte! Moj petdesetak je popolnoma nov,« se je opravičeval Marijan.

»In jaz devetdeset.«

»Jaz pa sto pet in dvajset!« je poudarila Marija in pogledala najstarejšega,

dvanajstletnega bratca. »Koliko pa imaš ti, Jurko?«

»Samo šest in štirideset lir,« je ta tiho povedal.

Vsi so se začudili, da je zašumelo kot v panju. Še mamica ob štedilniku je obstala in prisluhnila.

»Ni mogoče! Saj si dobil vendar zadnjič samo od tete tri kovače,« je silila vanj sestra.

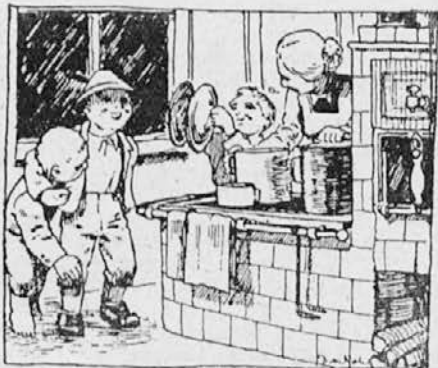
Jurko je nekaj časa molčal, potem pa odgovoril: »Da ne boste mislili, da sem denar zapravil. Ravno včeraj sem z dovoljenjem očka in mamice nesel sto lir za kitajske misijone.«

Otroci so kar skočili pokonci. »Kam pa si nesel, kam?« so radovedno spraševali vsevprek.

»Na frančiškansko porto. Slovenski misijonar, frančiškanski pater Baptist Turk, o katerem sem vam že večkrat bral iz 'Katoliških misijonov', bo za moj denar odkupil zavrženega Kitajčka,« je povedal.

In takoj so bili vsi pripravljeni, da podarijo svoje prihranke za misijone. —

Jurko, ki je take stvari razumel, je mlajšim bratcem in sestricam pojasnil, kam morejo poslati denar: frančiškano, gospodom misijonarjem k Srcu Jezusovemu, očetom jezuitom k sv. Jožefu za bengalske misijone, Klaverjevi družbi za uboge zamorčke, na Rakovnik, v Knobleharjev zavod... Kamor kdo hoče, saj gre povsod v najboljše namene in za najnujnejše potrebe. In vsi so hvaležni za še tako majhen dar...

»... da jih je morala mamica že tretjič pokarati! ...«

»Veš kaj! Jaz bi pa misijonarjem napravila še večje veselje. Čemu bi za najdene in krščene otročičke morali sami skrbeti? Poslala bi misijonarjem poleg denarja še pismo s svojim naslovom in prošnjo, naj mi pošljejo odkupljenega otroka v Evropo. Tu bi zanj sama skrbela, saj mi mamica tega gotovo ne bi odrekla. To bi bilo lepo!« je hitela Marija in vsi z gorečim Jurkom vred so pokočili: »Saj res, saj res!«

In takoj so pričeli z važno konferenco...

»Jaz bom pisal na Kitajsko p. Baptistu. Pošlje naj mi pogánčka, da ga bom sam krstil. Pisal mu bom, naj se ne boji zanj, da bom sam postal misijonar in bom nekoč svojega kitajskega bratca že pripeljal nazaj v misijone,« se je navduševal Jurko.

Marija pa ga je poprosila, naj prepusti Kitajčka njej.

»Saj lahko pošlje dva. Ali pa si izberi Japončka, da bo bolj pisana družba naših pogánčkov. Saj si bosta kar podobna, samo tvoj bo brez kite, veš. — Čakaj! Dal ti bom naslov misijonarja, saj sem menda že bral o slovenskem duhovniku, ki misijonari na Japonskem.«

Marijan, ki je rad prebiral »Bengalskega misijonarja«, pa si je izbral Bengalčka. Z Jurkom sta se domenila, da bosta pisala po fantka v bengalsko misijonsko pokrajino slovenskih jezuitov.

»Jaz pa bi rad malega Indijanca!« je po kratkem razmišljanju povedal Peter, ki je rad bral indijanske povesti. »Pa s tomahavkom mora priti in z dolgim peresom v laseh...« Še mamico ob ognjišču je posilil smeh.

Ivanka pa ga je pregovorila, da je prepustil Indijanca njej. Seveda mu je morala obljubiti svoj nedeljski priboljšek in šele potem je Peter izbral po nasvetu »učenega« Jurka Eskimčka, pravega Eskima iz severnih morij, ki tudi ne ve ničesar o ljubem Jezusu. Peter je bil kar zadovoljen, saj še živ dan ni čul ničesar o teh ljudeh mrzlega severa.

Jožek pa se je spomnil na črne zamorčke. Pisal bo Klaverjevi družbi, naj mu pošljejo enega iz Afrike. Pa tako mora biti črn, da mu tudi umivanje ne bo napravilo bele kože. To bodo ljudje gledali, ko bo šel z njim na sprehod po Ljubljani! V Tivoli bosta hodila na igrišče...

»... To bodo ljudje gledali, ko bo šel na sprehod po Ljubljani...«

»Saj res! Na zamorčka sem pa kar pozabila. Mnogo rajši bi ga imela kot Japonca,« je predruščila svoje mnenje Marija in končno z Jožkom zamenjala.

»Dobro!« se je naposled oglašil Jurko in pobral denar vseh. »Prihranke bom razdelil na šest enakih delov in jih poslal za poganške bratce. Jutri bomo napisali pisma za misijonarje s prošnjami, naj nam pošljejo odkupljene otroke. Jaz bom dobil Kitajčka, Marija zamorčka, Jožek Japončka, Marijan Bengalčka, Ivanka Indijančka, Peter pa Eskimčka. To bo živčav, ko bodo došli! Misijonarji pa bodo gotovo veseli, ko bomo sprejeli vso skrb zanje.«

»Toda otroci!« se je tedaj oglašila mamica in komaj zadrževala smeh. »Vaši prihranki bodo komaj za odkup. Za vožnjo vseh šestih pogančkov pa bi morali plačati težke tisočake.«

Nekaj časa je vse molčalo, končno pa se je odrešljivo oglašil Marijan: »Ah, mamica, kako nič ne pomisliš! Pisali bomo misijonarjem, naj vsakega pošljejo s hrano vred v zaboji z napisom: Vzorec brez vrednosti! kar po pošti.«

A Jurko se je takoj uprl: »To pa ne bo držalo! Kako naj veljajo za vzorec brez vrednosti, ko pa imajo neumrljive duše? Rajši bo poprosil očka še za nekaj kovačev in dobili bomo zaboje z našimi poganškimi bratci priporočeno. Za pravo potovanje bi bilo pa zares treba preveč denarja.«

S tem je bila otroška misijonska konferenca zaključena. Otroci pa so se še ves večer pogovarjali samo o šestih pogančkih.

Nič čudnega, če navdušeni misijonarčki še po skupni večerni molitvi niso

»...še po večerni molitvi niso hoteli mirovati.«

hotelu mirovati. A stroga mamičina beseda jim je kmalu zavezala jezičke.

»Mir in v postelje! Sicer se bo Jezuček zjokal. Ne bo mu všeč vaša misijonska gorečnost, če še mamice ne znate ubogati,« jih je poučila. Zares so potihnil in kmalu sladko zaspali.

Samo Jurko še dolgo ni mogel zatisniti očesa. Razmišljal je o dragih poganških bratcih ter štel dneve do trenutka, ko bo dospela kitajska pošiljatev.

»Preden dobi misijonar p. Baptist moje pismo in preden odpošlje Kitajčka... Ah! Saj bosta minula dva meseca. Dva dolga meseca bom še čakal...« je vzdihnil in se ves potopil v sladke misli na veselo snidenje, med katerimi ga je objel dobrotljivi striček Spanec. Prinesel mu je sanje, ki pa so razblinile vse načrte otroške misijonske navdušenosti.

Gotovo vas zanima, kaj se mu je sanjalo? No, pa poslušajte!

Jurko je sanjal, da je z bratci in sestricama napisal pisma, ki so poromala s prošnjami in denarjem za odkup v širni svet, na šestero strani. V daljno Kitajsko, Indijo, Japonsko, v Ameriko, črno Afriko in na mrzli sever... Jej, kako dolgi so bili dnevi čakanja! Pošiljk s pogančki ni in ni hotelo biti. Otroci so hodili vsak dan na pošto spraševati, so li morda dospeli željno pričakovani zaboji, a so se vedno vračali domov žalostnih obrazkov.

»Jurko je sanjal, da je z bratci in sestricami napisal pisma...«

Čas je hitel svojo pot... Minul je oktober, november, minul Miklavž in že se je bližal Božič. Otroke so priprave na bližajoče se praznike tako zaposlile, da niso utegnili dosti misliti na pogančke, ki so po njihovih računih že na poti prek morij. Jurko je postavljaj jaslice in mlajša brata sta mu vneto pomagala, sestrici pa sta našli zaposlitev pri mamici v kuhinji. Seveda sta bili pri marsikaterem delu samo v napotje, dobro voljo sta pa le pokazali. Oddahnila se je te dni gospodična poštarica, ki je imela pred Zdešarjevimi otroki vsaj nekaj časa mir.

Jurko je v sanjah gledal vse te priprave in se v spanju blaženo smehljaj. Pa je kmalu doživljal še lepše trenutke.

Mrak pred svetim večerom je zagrnil zemljo. Že so se oglašali svetoonočni zvonovi in otroci so prenehali z delom. Vse so že pripravili za slovesno praznovanje rojstva Jezuščkovega in mamica jim je odprla kopalnico, da so se umili in preoblekli. Potem so samo še čakali, da se vrne očka iz službe...

»...in v sobo je nepričakovano stopil stari poštar Miha.«

Pred hišo so se zaslišali koraki in v sobo je nepričakovano stopil stari poštar Miha.

»Vesele božične praznike vsem skupaj! Gospodična poštarica me je poslala povedat, da so došle pošiljke. Rekla je, naj pridejo otroci takoj ponje, sicer ji še jutri ne bodo dali miru...« je povedal in požugal otrokom, ki so veselo vzkliknili in se pognali proti vratom. Saj še oditi ni mogel, tako se je mladež gnetla skozi vrata.

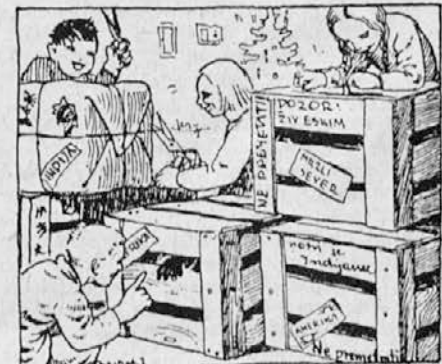
»Naši otroci! Ne bi jim mogli napraviti lepšega svetega večera,« se je zasmejala mamica in poštarju stisnila v roke dva desetaka. —

»Jeej!...« je vzkliknil Jurko v spanju. Kaj pa je bilo? I, kaj! Sanjalo se mu je, da jim niti na pošto ni bilo treba iti. Ko so namreč pritekli na vrt, da bi šli po pošiljke, so strme obstali pred sanmi s šestimi zaboji. Na poganča pa se je presenečenim obrazkom smejal poštar Miha, ki jih je tako potegnili. Saj jim je že kar sam pripeljal zaželene pogančke.

»Kakšne skrivnosti pa imate, kaj?« je bil radoveden mož. Pomagal jim je znositi zaboje v sobo in se čudil napisom na pošiljkah. »Afrika! Šmenta vendar, kako cvili v zaboju! Kateri poganški čarovnik pa vam je poslal to čudno godbo?«

Končno so bili zaboji v sobi, poštar pa je odšel dalje; rad bi do noči vse opravil, je rekel.

Marija je predlagala, naj bi odprli zaboje šele potem, ko se bo očka vrnil, Jurko pa je hotel drugače: »Kaj pa, ko bi sprejeli danes ateka že skupno s pogančki? Ali bi ne bilo lepo? Dolg špalir bi nas bil. Potem pa bi zarajali okrog njega...«

»Končno so bili zaboji v sobi...«

»... doma je našel, na sam sveti večer, pravi cirkus.«

»Saj res, saj res!« je kričalo vse vprek. »Tu piše: Japonska!... Ta je moj!« je kričal Jožek.

»In na tem: Amerika!« je našla svoj zaboj Ivanka.

»Ta pa je moj!«...

»A ta je zame!...«

Se mamico je privabilo vpitje, da je radovedna pristopila. Mirila je otroke, ki so se stegli za škarje, a vse ni nič pomagalo. Seveda! Škarje so bile le ene pri hiši, otrok pa šest in vsak je hotel odpreti svoj zaboj najprej. Končno so se le pobotali. —

Jurku se je sanjalo, da je odpiral svoj zaboj. Nič čudnega torej, če je v spanju glasno vzklikal, da bi kmalu zbudil bratce in sestrice...

In kaj je bilo potem? Zeljno pričakovani trenutek snidenja je prišel, a žal vse drugačen kot so ga pričakovali otroci. In ko se je vračal očeka iz službe, je že na cesto zaslišal dirindaj. Ko je stopil v sobo, je začuden obstal med vrati; doma je našel, na sam sveti večer, pravi cirkus...

Jurko je objemal svojega Kitajčka, ki je vpil na vse pretege in otepal z rokama. Nista se mogla sporazumeti. Japoneček se je zakadil, hoteč pomagati Kitajčku, v Jurka in, ko je priskočil za njim še Jožek, je nastala prava živa kopicica. To je bilo vika in krika, prerivanja in prekopicavanja.

Se huje je bilo pri drugih. Marija je lovila s posodico blagoslovljene vode v rokah svojega Zamorčka, da bi ga krstila, a ji je ušel ter prevrnil stojalo z lončki zelenja. Črnček, na pol napravljen, je kričal na vse pretege, da ga zebe. — Eskimček pa je ubil stekla v oknu ter silil ven. V topli sobi se mu je zdelo prevroče. Seveda, ko je vujen mraza kot cigan uši!

Rjavi Bengalček je Marijanu pred nosom splezal na peč. Segal je kar naprej na omaro ter metal jabolka med kričače, da je vik in krik vedno bolj naraščal.

Kaj pa Ivanka in njen Indijanček? Ubožica je bežala na vse pretege pred svojim pogančkom, on pa za njo. Kričal je na vse grlo, jo lovil za kito in vihtel svoj tomahavk. »Reski!...« Kita je ostala v Indijančkovih rokah, ki je z radostnim vzklikom na ustih spravil Ivankin skalp.

Jurko se je prebudil. Ves je bil potan, tako so ga zdelale težke sanje. Dolgo časa se ni mogel prav zavedeti, ali je resnično to doživel ali so bile samo sanje. Končno je vendarle dognal, da hvala Bogu vse to ni bilo nič res.

»Nič ne bo z našimi pošiljkami!« je pomislil. Kaj hoče s pogančki, saj jih je imel še v sanjah dovolj. »Le naj ostanejo lepo v svojih deželah! Ubogi misijonarji!...« Zahvalil je Boga, da se mu je vse samo sanjalo.

Naslednji dan je Jurko povedal zgodbo, ki jo je doživel v sanjah, svojim bratcem in sestricama.

»Naše pošiljke bi v resnici napravile tak cirkus,« je končal in vsi so mu morali — radi ali neradi — pritrditi. Vdali so se in napravili sklep, naj pogančke, odkupljene z njihovim denarjem, kar misijonarji krstijo in obdržijo lepo v sirotišnici.

»Zdaj vsaj veste, koliko dela imajo misijonarji z malimi pogani,« je spregovorila mama, ki je poslušala pogovor otrok. »In če pomislite, koliko je še drugih opravkov in skrbi, morate priznati, da ste doslej za misijone vse premalo molili.«

Otroci so obljubili, da ne bodo pri večerni molitvi nikdar pozabili pristaviti očenaša za misijone. Svoje prihranke pa bodo pošiljali slovenskim misijonarjem.

»Pa tudi pišemo jim lahko. Gotovo nas bodo veseli,« je dejal Jurko in se sam takoj lotil pisanja. Pisal je v mesto Hankov na Kitajsko misijonarju p. Baptistu, za katerega je oddal sto lir na frančiškanski porti. Sirotku, odkupljenemu z njegovim denarjem, mora dati ime največjega misijonarja: sv. Pavla. Med vrsticami je misijonarju zaupal svojo namero: oditi nekoč za njim. »Kajne, da bo še mnogo pogančkov ostalo zame? Rad bi jih čim več krstil...« je pisal, ostali pa so z žarečih oči zrl pod peró. —

Prišli so božični prazniki. Zvonovi so pritrkavali in vabili k jasljam, kjer deli Jezušček svoj blagoslov. Pitrkavalo pa je tudi v srčkih Zdešarjevih otrok. Vse drugače so obhajali sveti večer kot v Jurkovih sanjah.

Jurko je namreč ravno za praznike dobil pismo s kitajsko znamko. P. Baptist mu je poslal fotografijo sirotka Pavla, katerega je odkupil z njegovim darom, se mu lepo zahvalil ter ga potolažil: »Le nikar se ne boj, da bi zate zmanjkalo pogančkov, a bodi priden, enkrat pa zares pridi za mano!...«

Jurko je vsakemu z veseljem kazal sliko svojega krščenega pogančka. Z bratci in sestricama pa je vsak dan pobihel k jasljam ter molil za misijone. Jezušček je bil gotovo vesel svojega bodočega misijonarja...

»Jurko je namreč ravno za praznike dobil pismo.«

P. Krizostom:

Trojna krona

Mi smo trije kralji. Krone zlate smo kupili, v bele plašče se zavili, v Betlehem smo jo mahnili.

Tedne tri in štiri dni smo debeli sneg gazili. Zdaj smo k jasljam prišli: Dete smo zagledali.

Padli smo na tla in krone zlate sneli, prestrašeni in zbegani smo v Jezuščka strmeli.

»Ljubljeni prijateljčki, čemu ste sem prišli?« Detece je vprašalo in ljubko se nasmehnilo.

»Trije kralji smo. Da bi te razveselili, krone zlate smo kupili in ti jih poklanjamo.«

Dete je ročice razklenilo, dečke je blagoslovilo in si s trojno krono glavico ovilo.

Kralji blaženi trije srečni v domek svoj hite, kjer jih čakata nestrpno mamica in očka že.

Kako boš preživel božične počitnice?

1. Postavi jaslice! Potrudi se, da bodo čim lepše.

2. Na sveti večer pojdi popoldne k polnočni maši in prosí Jezusa, naj da svetu tisti mir, ki so ga angeli oznanjali na sveto noč.

3. Po večerji prosí vse domače, naj se zbero okrog jaslje. Poišči v molitveniku primerno božično pesem in jo deklamiraj. Vsi zapojte nekaj najlepših božičnih pesmic.

4. Preden greš na sveti večer k počitku, moli pred jasljami večerno molitev in dostavi očenaš in zdravamarjo za prezebajoče in gladujoče begunske otroke, da bi jih nebeško Dete potolažilo.

5. Na sveti dan bodi še pri dveh mašah in pobožno prejmi sveto obhajilo.

6. Na god Nedorolnih otročičev 28. decembra se udeleži slovesnosti Dejanja svetega detinstva v frančiškanski cerkvi, kjer bo zjutraj ob 8 sveta maša s skupnim obhajilom, popoldne ob treh pa prelepa misijonska božičnica z otroškim petjem božičnih pesmi.

7. Na praznik svetih Treh kraljev 6. januarja pa ne pozabi, da bo v frančiškanski cerkvi ob štirih popoldne slovesnost darovanja »Jezusovih dni«.

Rad razmišljaj lepoto božičnih praznikov, da se ti bo Jezus v srcu znova rodil.

Izhaja vsak mesec • Uprava v Ljudski tiskarni, Ljubljana
Schriftleiter — Urednik: Zabret Franc • Herausgeber — Izdajatelj: Krošelj Jože • Druck — Tisk: Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič)
Abonnement — Naročnina: 25— L za tri mesece, posamezna številka: 10— L.